

Vermisten op de kaart

Aard en omvang van langdurige vermissingen

I. van Leiden
M. Hardeman

Bureau **Beke**

Vermisten op de kaart

Vermisten op de kaart

Aard en omvang van langdurige vermissingen

I. van Leiden
M. Hardeman

In opdracht van:
Programma Politie & Wetenschap

Foto omslag:
Ilse van Leiden

Ontwerp:
Vantilt Producties & Martien Frijns

ISBN: 978 90 3523 905 0
NUR: 800, 624

Realisatie:
Reed Business, Amsterdam

© 2015 Politie & Wetenschap, Apeldoorn; Bureau Beke, Arnhem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoud

	Voorwoord	9
1	Inleiding	13
1.1	Feiten en cijfers	14
1.2	Leeswijzer	19
2	Langdurige vermissingen in beeld	21
2.1	Databases	21
2.1.1	AVROTROS VERMIST	21
2.1.2	Politiewebsite	22
2.1.3	OPS	24
2.1.4	NSIS	24
2.1.5	Vermiste Personen Systeem	24
2.1.6	Basis Voorziening Handhaving	25
2.1.7	Basisregistratie Personen	25
2.2	Samenstelling landelijke lijst	26
2.2.1	Definiëring	26
2.2.2	Peildata	27
2.2.3	Format	27
2.2.4	Basisbronnen	27
2.2.5	Kwaliteit	28
2.2.6	Filtering	29
2.2.7	Voorlopige lijst	35
2.2.8	Verificatie	36
2.2.9	Resultaat	37

3 *Achtergronden van langdurige vermissingen* 39

3.1	Periode van vermissing	39
3.1.1	Tijdvak	40
3.1.2	Duur	41
3.2	Locatie van vermissing	42
3.3	Persoonskenmerken	44
3.3.1	Leeftijd	44
3.3.2	Geslacht	46
3.3.3	Herkomst	47
3.4	Type vermissing	49
3.4.1	Onbekend	50
3.4.2	Asielzoekers	50
3.4.3	Reizigers	53
3.4.4	Ontvoering	54
3.4.5	Weglopers	56
3.4.6	Misdrijf	58
3.4.7	Oorlog	60
3.4.8	Ongeval of ramp	61

4 *Slotbeschouwing* 63

4.1	Landelijke lijst	63
4.2	Aard en omvang	64
4.2.1	Omvang	64
4.2.2	Herkomst	65
4.2.3	Leeftijd en geslacht	65
4.3	Typering	66
4.3.1	Asielzoekers	66
4.3.2	Reizigers	67
4.3.3	Ontvoering	67
4.3.4	Weglopers	67
4.3.5	Misdrijf	67
4.3.6	Oorlog	68
4.3.7	Ongeval of ramp	68
4.3.8	Conclusies	68
4.4	Tot slot	69

Literatuur	71
------------	----

Bijlagen	73
----------	----

1	Betrokken politiefunctionarissen Nationale Politie	73
2	Stappenplan inventarisatie langdurig vermiste personen	75

Dossierkast in de redactiekamer van AVROTROS *VERMIST*

Voorwoord

Op 23 januari 1988 verdwijnt een 32-jarige vrouw na een echtelijke ruzie. Ze laat haar man en vijf kinderen achter. Ondanks verschillende speuracties en inzet van de opsporing wordt ze niet meer teruggevonden. Deze vrouw is inmiddels al meer dan 25 jaar spoorloos. En zo zijn er vele gevallen van langdurig vermisten, mensen die een jaar of langer zijn verdwenen. Wie dat zijn en hoeveel dat er zijn, is echter niet bekend omdat er in Nederland lange tijd – door de politie – geen centrale en continue registratie van vermiste personen is bijgehouden. Deze constatering was de aanleiding om een landelijk onderzoek naar langdurig vermisten uit te voeren. We zijn in nauwe samenwerking met de Nationale Politie aan de slag gegaan om de aard en omvang van langdurige vermissingen inzichtelijk te maken. Op deze plaats willen wij Paul van den Eshof en Irma Schijf van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie hartelijk bedanken voor hun inbreng aan de voorkant van het onderzoekstraject. Dankzij hen beiden zijn we uiteindelijk tot het plan gekomen zoals we dat nu hebben uitgevoerd. Het programma Politie & Wetenschap heeft dit onderzoek en deze publicatie mogelijk gemaakt.

Om inzicht te krijgen in de aard en omvang van langdurige vermissingen is het allereerst noodzakelijk tot een landelijk overzicht van langdurige vermissingen te komen. Dat hebben we gedaan door alle beschikbare, relevante registratiebronnen te raadplegen en te analyseren.

Voor de samenstelling van de landelijke lijst langdurig vermiste personen zijn we afhankelijk geweest van de medewerking van vele personen van binnen en buiten de politieorganisatie. In de eerste plaats is een algemeen dankwoord aan de Nationale Politie op zijn plaats voor het faciliteren van het onderzoek. Voorts gaat onze dank uit naar het Landelijk Bureau Vermiste Personen (LBVP) van de Landelijke Eenheid, in het bijzonder Irma Schijf, Carlo Schippers, Harco Derksen, Renata van der Harst en Josje Pluimert. Irma Schijf heeft zich als teamleider van het team Opsporingsberichtgeving & Vermiste Personen vanaf de start van het onderzoek met veel enthousiasme ingezet om het onderzoek samen met ons soepel te laten verlopen. Behalve dat zij voor ons heeft bemiddeld in het

verkrijgen van de relevante databases van de Nationale Politie, is zij een belangrijke schakel geweest naar personen en diensten binnen de organisatie om de benodigde informatie te vergaren. Veel dank daarvoor.

Wat betreft de dataverzameling willen wij Aad van Zuilen van de Landelijke Eenheid en Johan van den Berg en Eddy Klein Hofmeijer van de eenheid Oost-Nederland hartelijk danken voor het ontsluiten van de gegevens uit het Vermiste Personen Systeem (VPS). Insiders weten dat dit een lastige klus is geweest vanwege de ingewikkelde technische omgeving waarin het systeem opereert. Het verkrijgen van de data heeft daarom vele maanden in beslag genomen, maar door de samenwerking tussen en met deze heren is het toch gelukt.

Ten aanzien van het verkrijgen van de databases zijn we buiten de politie het televisieprogramma *VERMIST* van AVROTROS veel dank verschuldigd voor het beschikbaar stellen van de rijke database van het programma. Deze database is een enorm waardevolle aanvulling op de databases van de politie gebleken.

Wij willen Pim Faber en Loes Leeman van AVROTROS hartelijk bedanken voor hun gastvrijheid om ons op de redactie van *VERMIST* te ontvangen en te woord te staan. Speciale dank gaat daarbij uit naar Loes Leeman, die als programmamaker van *VERMIST* met haar sterke vasthoudendheid en enthousiasme de motor achter het programma vormt. We vinden het spijtig dat *VERMIST* na twintig jaar is gestopt, maar we verwachten dat het nieuwe AVROTROS-programma *In het spoor van VERMIST* daar een goed vervolg aan zal geven.

Ten slotte, maar zeker niet in de laatste plaats, zijn wij alle specialisten en coördinatoren Vermiste Personen van de regionale eenheden van de politie zeer erkentelijk voor hun inbreng in het onderzoek. Het fenomeen van vermissingen is lange tijd onderbelicht geweest, maar wordt nu met de komst van deze coördinatoren en specialisten binnen alle eenheden beter op de kaart gezet. Tijdens onze oriënterende interviewronde langs alle regionale eenheden hebben we een goed beeld verkregen van het reilen en zeilen bij de politie met betrekking tot vermiste personen, een dossier dat sterk in ontwikkeling is. In de interviews en contacten met de politie hebben wij de grote individuele betrokkenheid van verschillende politiefunctionarissen bij het onderwerp opgemerkt. Behalve specialisten en coördinatoren Vermiste Personen hebben politiefunctionarissen uit andere geledingen, zoals de recherche, de infodesk en de forensische hoek, deelgenomen aan de interviews. Zij staan genoemd in de lijst in bijlage 1. In deze lijst staan tevens alle andere politiefunctionarissen die op

enigerlei wijze een bijdrage hebben geleverd aan het onderzoek. Ook hen willen wij hartelijk danken voor hun enthousiasme en inzet om uiteindelijk samen met ons tot een zo zuiver mogelijke landelijke lijst langdurig vermiste personen te komen. Wij hebben op hen een beroep gedaan in drukke tijden van reorganisatie van de Nationale Politie. Daardoor hebben we veel geduld moeten hebben in de fase van het verifiëren van de data door de eenheden. En daar waar een van de eenheden het uiteindelijk niet voor elkaar kreeg de inzet tijdig te leveren, hebben wij de volle medewerking gekregen vanuit andere onderdelen van de Nationale Politie. Speciale dank gaat daarbij uit naar Jan Rogier van het Business Intelligence Competence Center (BICC), die met gebruikmaking van de door hem ontwikkelde analysetool BRAINS alsnog de benodigde informatie heeft kunnen leveren. En daarnaast zijn we het team Informatieknoppunt van de Landelijke Eenheid dankbaar voor zijn flexibele inzet om de ontbrekende informatie alsnog te verkrijgen.

De samenstelling van de landelijke lijst van langdurig vermiste personen is een onderzoek op zich geweest. Het screenen en veredelen van de informatie uit de verschillende databronnen was een intensief maar noodzakelijk handwerk om tot een landelijk overzicht te komen. In totaal heeft de samenstelling van de lijst bijna anderhalf jaar in beslag genomen, maar ook dat is een bevinding: het fenomeen van langdurig vermisten is lastig grijpbaar. Althans tot nu toe. We zijn er trots op dat we erin geslaagd zijn met alle genoemde partijen van binnen en buiten de politie een landelijke lijst langdurig vermiste personen op te stellen. Voor het eerst hebben we nu in Nederland een betrouwbaar beeld van het fenomeen van langdurige vermissingen. Behalve dat dit overzicht de basis biedt voor een wetenschappelijke analyse van het fenomeen, is het een operationeel instrument voor de Nationale Politie.

We hebben langdurig vermiste personen nu voor het eerst goed op de kaart gezet en gezien de impact van langdurige vermissingen op de achterblijvers vinden we dat een zeer waardevol resultaat. De landelijke lijst langdurig vermiste personen is door dhr. Cohen, als voorzitter van de programmacommissie van het programma Politie & Wetenschap (de opdrachtgever), aangeboden aan dhr. Bouman, de korpschef van de Nationale Politie. De landelijke lijst vormt een belangrijke basis om de registratie van langdurig vermisten voort te zetten en geeft een impuls aan de aandacht voor het fenomeen.

Ilse van Leiden & Manon Hardeman
Bureau Beke

Inleiding

De 18-jarige studente Tanja Groen verdween in de nacht van dinsdag 31 augustus op woensdag 1 september 1993. Ze vertrok van een studentenfeest in Maastricht om naar haar woning in Gronsveld te fietsen. Daar kwam ze nooit aan. Op 2 september 2012 kwam de zaak weer onder de aandacht omdat er een fiets was gevonden die mogelijk aan het vermiste meisje zou toebehoren, maar twee weken later bleek dit niet het geval te zijn.

Van langdurige vermissingen spreken we wanneer iemand een jaar of langer geen teken van leven meer heeft gegeven. Uit de media kennen we bijvoorbeeld de langdurige vermissing van de 18-jarige Tanja Groen, die in 1993 voor het laatst gezien is in Maastricht. En de vermissing van het 7-jarige jongetje Jair Soares, die in 1995 op het strand van Monster verdween, zal ook bij velen bekend zijn. Maar naast deze vaak belichte zaken, bestaat er een aantal langdurige vermissingen die minder in de picture zijn. Wie het betreft en hoeveel het er zijn, is niet bekend. Een centraal, betrouwbaar overzicht ontbreekt simpelweg. Althans tot op heden. Omdat er in Nederland niet eerder diepgaand wetenschappelijk onderzoek is verricht naar langdurige vermissingen, zijn we in 2013 – in samenwerking met de Nationale Politie – een landelijk onderzoek gestart in opdracht van het programma Politie & Wetenschap. Het onderzoek is tweeledig. Het richt zich enerzijds op het aantal en de aard van langdurige vermissingen en anderzijds op de wijze waarop de politie met dergelijke zaken omgaat. In deze publicatie beschrijven we de bevindingen uit het eerste deel van het onderzoek, namelijk de samenstelling van een landelijke lijst langdurig vermiste personen en de aard en omvang van de langdurige vermissingen op deze lijst.

1.1 Feiten en cijfers

Alvorens we de zoektocht naar langdurige-vermissingszaken in Nederland beschrijven, staan we stil bij wat er al bekend is over dit fenomeen. Behalve dat we daarbij ingaan op kennis van Nederlandse bodem, nemen we een kijkje in het buitenland. In de internationale literatuur zijn we op zoek gegaan naar wat er bekend is over de omvang van het aantal vermiste personen en hoe de registratie bij de politiediensten van de verschillende landen is georganiseerd. De zoektocht leert al snel dat de literatuur over dit specifieke onderwerp schaars is. Over vermiste personen in het algemeen is wel veel geschreven, maar de literatuur over registratie en de aard en omvang van langdurige vermissingen is beperkt. Gebaseerd op de beschikbare literatuur beschrijven we hierna wat we weten uit Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Australië.

Een vermiste persoon is ieder persoon die in tegenstelling tot het normale gedrag, tegen redelijke verwachting in, afwezig is uit de gebruikelijke of veilig geachte omgeving, van wie de verblijfplaats onbekend is en in wiens belang het geacht kan worden dat de verblijfplaats wordt vastgesteld (Hofman e.a., 2011).

Nederland

De registratie van vermiste personen is in Nederland versnipperd over systemen. Vermiste personen kunnen door de politie in verschillende databases worden geregistreerd. Ten eerste is er het bedrijfsprocessensysteem van de politie, de Basis Voorziening Handhaving (BVH), waarin een specifieke classificatiecode voor vermiste personen is opgenomen (H44). Omdat de BVH elke vijf jaar wordt geschoond en omdat de registratie niet altijd goed wordt uitgevoerd, biedt BVH geen zuiver overzicht van vermiste personen (Baas, 2011). Andere systemen waarin vermiste personen geregistreerd worden, zijn het nationale (OPS) en het internationale opsporingsregister (NSIS). Ook hiervoor geldt dat daarin niet alle vermisten terechtkomen en dat er een verjaringstermijn van de registratie bestaat, tenzij de signalering verlengd wordt.

In een poging ervoor te zorgen dat er toch landelijk zicht op vermissing-

zaken verkregen kan worden, heeft de Nationale Politie in 1992 een landelijke databank voor vermissingen ontwikkeld: het Vermiste Personen Systeem (VPS). Deze database was oorspronkelijk bedoeld voor registratie van zorgwekkende vermissingen en vermisten die na drie weken nog niet terecht zijn. Daarmee bevat deze databank ook langdurig vermisten van een jaar of langer. Omdat het VPS echter een verouderd systeem is en deze applicatie in diverse eenheden niet meer goed ondersteund wordt, laat de registratie met betrekking tot het aan- en afmelden van vermisten in het VPS te wensen over. Ook het VPS biedt daarom geen betrouwbaar landelijk beeld van langdurig vermisten. Het ontbreken van een landelijk overzicht van vermissingszaken in Nederland is daarmee een gegeven.

De Landelijke Werkgroep Vermiste Personen over de cijfers (Hofman e.a., 2011):

‘Gebleken is dat het tot op heden onmogelijk is cijfers te ontsluiten die in relatie staan tot vermiste personen. Enkele regio’s hebben hiertoe inmiddels een poging ondernomen, maar een landelijke inventarisatie kan tot op heden niet worden gemaakt.’

In Nederland is weinig onderzoek gedaan naar het fenomeen vermissingen. In 1996 is door Schouten, Van den Eshof en Jonge Vos op basis van een landelijk onderzoek een schatting gemaakt van 16.000 vermissingen per jaar. Deze schatting ligt ruim vier keer hoger dan tot dan toe werd aangenomen. Feenstra (1993 in Schouten e.a., 1996) veronderstelde eerder een landelijk gemiddelde van 3500 vermisten per jaar. In 2002 spreken Schouten en Van den Eshof over 16.000 tot 20.000 meldingen van vermisten per jaar. De uiteenlopende omvangsschattingen daargelaten, wordt het merendeel van de vermissingen binnen korte tijd opgehelderd en meestal is er sprake van een goede afloop. De duur van een vermissing hangt volgens Schouten en Van den Eshof (2002) sterk samen met de leeftijd van de vermiste. Tot aan de leeftijd van 50 jaar geldt over het algemeen: hoe jonger de vermiste, hoe eerder deze terecht is. Zo zijn kinderen meestal binnen een paar uur weer terecht en wordt respectievelijk 83 procent van de jongere tieners en 64 procent van de oudere tieners binnen 24 uur teruggevonden. De vermissingen van 20- tot 50-jarigen duren gemiddeld het langst; 17 procent van de veertigers is langer dan een week uit beeld. De meeste

vermisten (80%) van 50 jaar en ouder keren binnen een dag terug. Een deel van de vermissingszaken blijft echter lange tijd onopgelost. De feitelijke omvang van het aantal langdurige vermissingen in Nederland is op basis van onderzoek niet bekend, maar naar schatting van Schouten, Van den Eshof en Jonge Vos (1996) ligt het aantal zaken dat niet binnen een jaar wordt opgelost op tien tot vijftien per jaar.

België

In België is in 1995 binnen de Belgische federale politie de Cel Vermiste Personen opgericht. De directe aanleiding hiervoor lag in de zaak-Dutroux, die op dat moment liep. Na de ontvoering van de vier meisjes Julie Lejeune, Mélissa Russo, An Marchal en Eefje Lambrecks in 1995 is – onder druk van de Belgische bevolking – door de regering de opdracht gegeven tot de formatie van een nationale Cel Vermiste Personen.

Alain Remue, hoofd van de Cel Vermiste Personen over Marc Dutroux (Remue & De Bock (2010):

‘Hoe verschrikkelijk het ook is wat die man gedaan heeft, het is door zijn dossier – niet dankzij hem, die eer gun ik hem niet – dat de opsporing van vermiste personen in België een enorme sprong voorwaarts heeft gemaakt.’

De Cel Vermiste Personen registreert op centraal niveau alle vermiste personen. Elke politieambtenaar in België is verplicht elke vermissing bij de Cel Vermiste Personen te melden (Cossyns, Goossens & Cumps, 2007). De Cel rapporteert jaarlijks hoeveel vermissingen er worden geregistreerd en hoeveel personen er zijn teruggevonden.

In 2013 werden 1476 vermissingszaken behandeld (Cel Vermiste Personen, 2013). Ruim 1400 personen werden teruggevonden. In 2013 zijn meer mannen (60%) dan vrouwen (40%) vermist geraakt. In 64 gevallen staat de persoon nog steeds als vermist geregistreerd; dit betreft de categorie langdurig vermisten. De specifieke kenmerken van de langdurig vermiste personen in België zijn niet bekend.

Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk worden alle vermiste personen sinds 2008 geregistreerd in de nationale Missing Persons Database door het UK Missing Persons Bureau, onderdeel van de National Police Improvement Agency (NPIA). Eerder werd dit gedaan door het National Missing Persons Bureau – onderdeel van de Metropolitan Police Service – en had het Verenigd Koninkrijk geen uniforme werkwijze voor de registratie van langdurig vermiste personen.¹

In 2010 zijn ongeveer 200.000 personen als vermist geregistreerd (NPIA, 2011). Volgens het UK Missing Persons Bureau keert tussen de 55 en 80 procent van deze vermiste personen binnen 24 uur weer terug. Ongeveer 1 procent blijft langer dan een jaar vermist, wat neerkomt op circa 2000 langdurig vermiste personen.

In 2005 is in het Verenigd Koninkrijk onderzoek verricht naar langdurig vermiste personen, gebaseerd op data van het National Missing Persons Bureau (Newiss, 2005). Hierbij moet worden opgemerkt dat er naar alle waarschijnlijkheid zaken ontbreken, omdat niet alle politiekorpsen de vermissingszaken – correct – registreerden. Van ruim 1000 personen die langer dan een jaar vermist zijn, is onderzocht wat hun kenmerken zijn.

De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn als volgt. De meeste personen die langer dan een jaar vermist zijn, waren ten tijde van de vermissing volwassen. Dit is in contrast met de algehele populatie van vermiste personen. Daarnaast zijn mannen vaker langdurig vermist dan vrouwen en hoe langer de vermissing duurt, hoe vaker het om mannen gaat. Tot slot blijkt dat langdurig vermiste personen in veel gevallen tot een etnische minderheid behoren, echter: hoe langer de vermissing duurt, hoe minder vaak dat opgaat.

De Verenigde Staten

In de Verenigde Staten heeft het Federal Bureau of Investigation (FBI) in 1975 bij het National Crime Information Center (NCIC) het Missing Person File opgericht (NCIC, 2013). Naast deze landelijke database bestaat er op verschillende niveaus – landelijk en per staat – een aantal databases die kunnen worden gebruikt bij de registratie van vermiste personen. Door de verscheidenheid aan

1 www.missingpersons.police.uk.

systemen – die niet automatisch met elkaar communiceren – is het moeilijk een betrouwbaar landelijk beeld te genereren (Ritter, 2007).

Hoewel het Missing Person File van het NCIC niet alle vermissingszaken omvat, biedt het wel enig inzicht in het aantal vermisten in de Verenigde Staten.

Op basis van de database worden maandelijks en jaarlijkse statistieken gerapporteerd over de geregistreerde vermisten. Een analyse van de NCIC-cijfers over de periode 2000 tot 2014 leert dat er jaarlijks gemiddeld 774.153 nieuwe vermissingen worden ingevoerd. En jaarlijks worden er gemiddeld zelfs wat meer vermissingen (779.988) uit de database verwijderd, omdat die zaken zijn opgelost of onterecht in de database zijn opgenomen.² Behalve de aantallen worden – indien bekend – verschillende persoonskenmerken van elke vermiste en omstandigheden van de vermissing geregistreerd.

In 2013 zijn er 627.911 nieuwe vermiste personen toegevoegd aan de database van het NCIC. Daartegenover staat dat er 630.990 records uit de database zijn verwijderd. In totaal zijn er 84.136 records van vermiste personen meegenomen naar 2014, omdat deze zaken nog openstaan. Een belangrijk deel van deze meest actuele groep vermiste personen (40%) is jonger dan 18 jaar (NCIC, 2013). In de openbare statistieken wordt niet weergegeven wat de duur van de vermissing is. We kunnen er echter van uitgaan dat een (onbekend) deel van de database vermissingen betreft van een jaar of langer, ofwel langdurige vermissingen. Over de werkelijke omvang en de aard van deze specifieke categorie vermissingen is op basis van de literatuur uit de Verenigde Staten niets bekend.

Australië

In Australië worden vermiste personen geregistreerd door het National Missing Persons Coordination Centre (NMPCC), dat is opgericht door de Australian Federal Police (AFP). In Australië worden elk jaar circa 35.000 vermiste personen geregistreerd.³ Ruim 95 procent van de vermiste personen wordt teruggevonden en ongeveer 1600 personen zijn langdurig vermist. Er raken evenveel mannen als vrouwen vermist en in de helft van de vermissingszaken gaat het om minderjarigen tussen de 13 en 17 jaar oud. Specifiek voor langdurig vermiste personen geldt dat zij vaker meerderjarig zijn ten tijde van de verdwijning (James e.a., 2008).

² www.fbi.gov.

³ www.missingpersons.gov.au.

1.2 Leeswijzer

Zoals in deze inleiding te lezen is, is Nederland geen uitzondering als het gaat om het gebrek aan inzicht in de aard en omvang van langdurige vermissingen. Gebrek aan kwaliteit en uniformiteit van registraties vormt in meer landen de hoofdreden voor het ontbreken van een centraal overzicht. Om voor Nederland een landelijke lijst met langdurig vermiste personen samen te stellen, hebben we verschillende bestaande registratiesystemen binnen en buiten de politie gebruikt. In hoofdstuk 2 schetsen we welke databases dit zijn en op welke wijze vermisten hierin geregistreerd worden. We beschrijven vervolgens uitgebreid de werkwijze die we hebben gehanteerd om de landelijke lijst op te stellen. Daarna gaan we in hoofdstuk 3 inhoudelijk in op de langdurige-vermissingszaken op de lijst. We beschrijven het aantal langdurig vermiste personen en wat de kenmerken en achtergronden van deze vermisten en deze vermissingen zijn. In hoofdstuk 4 geven we een beschouwing van de bevindingen.

Langdurige vermissingen in beeld

Zoals uit de inleiding naar voren komt, heeft er in Nederland nooit een betrouwbaar overzicht van het aantal vermiste personen bestaan. Vermissingszaken worden niet op een eenduidige wijze geregistreerd. Er bestaan in ons land binnen en buiten de politie meerdere databases waarin vermiste personen worden vastgelegd. De focus in deze studie ligt op langdurig vermiste personen. Op basis van een inventarisatie en analyse van de bestaande databases voor vermiste personen hebben we een landelijke lijst van langdurig vermiste personen opgesteld. In dit hoofdstuk beschrijven we de geraadpleegde bronnen en de wijze waarop de lijst tot stand is gekomen.

2.1 Databases

In de inleiding hebben we reeds kort belicht op welke wijze de Nederlandse politie vermisten kan registreren. De databases van de politie en andere bestaande databases waarin vermiste personen kunnen worden vastgelegd, beschrijven we hierna. Dit betreft de databases die van belang zijn voor het samenstellen van de landelijke lijst langdurig vermiste personen.

2.1.1 AVROTROS VERMIST

Het tv-programma VERMIST is in 1995 gestart als rubriek in het misdaadprogramma *Deadline*. De aanleiding voor het opsporingsprogramma vormde een opvallend aantal kindvermissingen in die tijd, waarvoor de Belgische kindermoordenaar Marc Dutroux in belangrijke mate verantwoordelijk was. Aan de basis van het programma ligt een database waarin vermiste personen worden geregistreerd. Deze database vormt de bron voor het overzicht dat op de website van het programma (www.vermist.nl) is te raadplegen. De geregistreerde vermissingen zijn door achterblijvers bij de redactie van het programma gemeld, door de politie aangedragen of door de redactie in de media gevonden. De data-

base bevat zowel kinderen als volwassenen en beslaat de periode van 1900 tot heden.

Het programma *VERMIST* is per januari 2015 gestopt.⁴ In de twintig jaar dat het gedraaid heeft, zijn 33.000 vermissingszaken door het programma behandeld en is de grootste database op het gebied van vermissingen in Nederland opgezet.

Foto 2.1: De redactiekamer van AVROTROS *VERMIST*

2.1.2 Politiewebsite

De Nationale Politie kent een openbare, landelijke website waarop vermiste personen staan geplaatst.⁵ De website kent ook een toepassing voor smartphones (app). De onderliggende database is eind jaren negentig van de vorige

⁴ AVROTROS ontwikkelt een nieuwe realityserie over vermissingen onder de naam *In het spoor van VERMIST*.

⁵ www.politie.nl/vermist.

eeuw ontwikkeld voor de registratie van vermiste kinderen. Vanaf ongeveer 2000 worden ook vermiste volwassenen in de database geregistreerd. Op de website staan vermiste kinderen en vermiste volwassenen apart weergegeven. Daarnaast is er een categorie ongeïdentificeerde personen.

Foto 2.2: Screenshot politiewebsite Vermiste Personen

De Landelijke Eenheid van de Nationale Politie beheert de database en verzorgt plaatsing op de website. Vermelding op deze website gebeurt op verzoek van de regionale politie-eenheid waar de vermissing is gemeld. Voor publicatie moeten de achterblijvers van de vermiste toestemming geven. In het geval van minderjarigen moet toestemming worden verleend door het ouderlijk gezag, in geval van volwassenen door de partner of door familieleden. Bij een (vermoeden van een) misdrijf kan het Openbaar Ministerie over-

gaan tot plaatsing op de politiewebsite, ook als de achterblijvers daar niet mee instemmen.

2.1.3 OPS

Het Nationale Opsporingsregister (OPS) is een landelijk signaleringssysteem dat onder andere registraties van vermiste personen bevat. In het OPS staan personen die door de politie worden gezocht. Dat kunnen verdachten of veroordeelden zijn, maar ook vermisten. Het OPS wordt gevuld door de regionale politie-eenheden. De signalering van een vermiste in het OPS blijft gedurende vijf jaar staan. Wordt de signalering niet verlengd, dan wordt het record daarna automatisch verwijderd.

2.1.4 NSIS

Het Nationaal Schengen Informatie Systeem (NSIS) is het Nederlandse deel van het informatiesysteem van de Schengenlanden (SIS), een gemeenschappelijk opsporingsregister. Hierin is informatie opgenomen over mensen die gezocht worden, mensen die grote delen van de Europese Unie niet in mogen, vermiste personen, gezochte getuigen en verdachten en gestolen voorwerpen. Dit worden signaleringen genoemd. De politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, de douane en andere instanties hebben toegang tot het NSIS. De Landelijke Eenheid houdt de wijzigingen in het NSIS bij. Ook in het NSIS blijft de signalering van een vermiste gedurende vijf jaar staan. Wordt de signalering niet verlengd, dan wordt het record uit het NSIS verwijderd.

2.1.5 Vermiste Personen Systeem

Bij de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie is het Landelijk Bureau Vermiste Personen (LBVP) ondergebracht. Het LBVP maakt sinds 1992 gebruik van het Vermiste Personen Systeem, kortweg het VPS.

Het VPS is een landelijke database voor de registratie van langdurig vermiste personen met de daarbij behorende signalementen. Aanmelding en afmelding van vermisten in het VPS moet door de regionale eenheden gedaan worden. De

Landelijke Eenheid houdt daar toezicht op. In het VPS worden alle zorgwekkende vermissingen en vermisten die na drie weken nog niet terecht zijn geregistreerd. Daarnaast worden in het VPS gegevens opgenomen van niet-geïdentificeerde levende personen en van niet-geïdentificeerde dode personen (stoffelijke overschotten van Nomen Nescio's (NN'ers)). Op die manier kan met het VPS een verband gelegd worden tussen vermiste personen en stoffelijke overschotten of levende onbekende personen.

2.1.6 Basis Voorziening Handhaving

Het politieregistratiesysteem Basis Voorziening Handhaving (BVH) kent een maatschappelijke klasse voor vermiste personen (H44 – Vermissing persoon), maar een 'simpele' telling en screening van de mutaties in die klasse geeft een onvolledig beeld. Uit de praktijk en uit onderzoek (Baas, 2011) blijkt dat een vermissing niet altijd onder de juiste code wordt gemuteerd.

Zo blijken vermissingen ook te worden weggeschreven onder bijvoorbeeld 'Aandachtsvestiging'. En indien een als vermist geregistreerd persoon gevonden wordt, kan de incidentcode van 'Vermissing persoon' omgezet worden naar bijvoorbeeld 'Moord' of 'Zelfdoding'. Op die manier raakt de initiële vermissing uit beeld. Bovendien zijn er binnen de politie geen waterdichte afspraken gemaakt met betrekking tot het afsignaleren of afmelden van een vermiste. Zo kan het voorkomen dat iemand als vermist staat geregistreerd, maar dat onderaan in de mutatie is toegevoegd dat iemand terecht is. De status van de vermissing is daardoor niet direct af te leiden uit de maatschappelijke klasse waaronder iemand is weggeschreven. De BVH behelst artikel 8 Wet politiegegevens (WPG) en wordt volgens die wet elke vijf jaar geschoond.

2.1.7 Basisregistratie Personen

In de Basisregistratie Personen (BRP), voorheen de Gemeentelijke Basisadministratie Personen (GBA), worden de persoonsgegevens van iedereen die in Nederland woont bijgehouden. Ook de persoonsgegevens van mensen in het buitenland die een relatie hebben met de Nederlandse overheid staan erin (de niet-ingezetenen). In de BRP staan naast persoonsgegevens onder meer gegevens over de verblijfplaats en de huwelijks staat. Deze gegevens zijn relevant met betrekking tot het traceren van vermiste personen. De landelijke infrastruc-

tuur van de BRP is de verantwoordelijkheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2.2 Samenstelling landelijke lijst

De databases, zoals in de vorige paragraaf omschreven, zijn belangrijke bronnen voor de samenstelling van een landelijke lijst langdurig vermiste personen. Deze verschillende bronnen zijn geen van alle volledig en kennen onderling overlap. In deze paragraaf beschrijven we de werkwijze die we hebben gehanteerd om op basis van de bestaande databestanden tot een landelijke lijst te komen. In relatie tot de waardering van de betrouwbaarheid van de landelijke lijst staan we ook stil bij de knelpunten en moeilijkheden met betrekking tot de databases en het filteren van langdurig vermisten. Alvorens het proces te beschrijven, gaan we in op de criteria die gelden voor langdurig vermisten.

2.2.1 Definiëring

Om tot een eenduidige lijst van langdurig vermisten te komen, is het van belang dat er een duidelijke afbakening van het begrip bestaat. Voorafgaand aan het samenstellen van de lijst zijn de volgende criteria toegepast.

Langdurige vermissingen

- De persoon is een jaar of langer vermist.
- De persoon is in Nederland vermist geraakt.
- De persoon is een Nederlander die in het buitenland vermist is geraakt.

Langdurig vermisten zijn dus alle personen die een jaar of langer in Nederland vermist zijn en Nederlanders die een jaar of langer in het buitenland zijn vermist. Denk bij dit laatste aan Nederlanders die tijdens een vakantie of na emigratie naar het buitenland vermist zijn geraakt.

2.2.2 Peildata

Vermissingen zijn geen statisch gegeven. Een vermiste kan na een bepaalde tijd terugkeren of teruggevonden worden. Het samenstellen van een landelijke lijst van langdurig vermisten moet gezien worden als een momentopname. Het is daarom noodzakelijk dat we een aanvullend criterium hanteren bij de samenstelling van de lijst: een peildatum. Bij de inventarisatie is de peildatum gesteld op 1 april 2013. Dat wil zeggen dat we bij het samenstellen van de lijst spreken van een langdurige vermissing als de vermissingsdatum op of voor 1 april 2012 ligt. Personen die op 1 april 2012 zijn vermist, zijn op 1 april 2013 een jaar vermist. En personen die voor 1 april 2012 zijn vermist, zijn op 1 april 2013 langer dan een jaar vermist.

2.2.3 Format

Zoals in paragraaf 2.1 geschetst, zijn er meerdere databases waarin vermiste personen worden geregistreerd. Elke database kent zijn beperkingen en geen enkele database biedt een volledig en betrouwbaar beeld van het aantal vermisten. Bovendien bevatten de databases gegevens over vermisten in het algemeen; een aparte database voor langdurig vermisten is er niet. Om hiertoe te komen, is de informatie in de bestaande databases geanalyseerd, met elkaar vergeleken en samengevoegd.

In Excel hebben we een format ontwikkeld als basis voor de landelijke lijst langdurig vermiste personen. In dit format zijn variabelen met betrekking tot de vermissing opgenomen, waaronder datum van vermissing, locatie van vermissing, vermoedelijke reden en persoonsgegevens. Dit basisbestand is vervolgens handmatig gevuld met informatie over vermissingen die is betrokken uit de verschillende databases.

2.2.4 Basisbronnen

Op basis van de verkenning van de verschillende databases waarin vermiste personen worden geregistreerd, achten we vijf databases geschikt om als input te gebruiken voor de basis van de landelijke lijst. Dit betreft de database van VERMIST, de database van de website voor de politie, de signaleringssystemen OPS en NSIS en ten slotte de landelijke database voor vermiste personen (VPS) van

de Nationale Politie. De databases BVH en BRP zijn om inhoudelijke en technische redenen niet gebruikt als basisbron, maar later wel als controlebron geraadpleegd. In tabel 2.1 staat wat de inhoud van deze basisbestanden was met betrekking tot het aantal registraties op het moment van de inventarisatie.

Tabel 2.1: Overzicht basisbronnen vermiste personen medio 2013

Database	Aantal records
VERMIST	10.953
Politiewebsite	3.763
OPS	854
NSIS	1.212
VPS	1.702
Totaal	18.484

2.2.5 Kwaliteit

Tijdens de dataverzameling is gebleken dat vermisten niet eenduidig en consequent worden geregistreerd en de inrichting van de verschillende registratiesystemen maakt het niet gemakkelijk om gegevens digitaal te ontsluiten. De registraties worden niet bewaard voor analysedoeleinden en de systemen zijn daar dan ook niet op ingericht. De databases staan los van elkaar en zijn verschillend opgebouwd, waardoor de dataverzameling een arbeidsintensieve klus is geweest. De gegevens uit een aantal databases hebben we handmatig moeten overnemen.

Een ander struikelblok bij de data-analyse zijn verschillen in registratie tussen de bestanden. Allereerst komen de vermissingsdata niet altijd overeen. De datum waarop iemand is verdwenen kan als vermissingsdatum geregistreerd worden (vermissingsdatum), maar de vermissingsdatum kan ook de datum zijn waarop de vermissing bij de politie wordt gemeld en geregistreerd (registratiedatum). In de meeste gevallen liggen deze data niet ver uit elkaar, maar het kan voor verwarring zorgen. Ook worden de voor- en achternaam soms verwisseld; dit gebeurt vooral bij buitenlandse namen. Wanneer een vermissing in meerdere databases is geregistreerd, maar de namen niet exact overeenkomen, worden de registraties niet automatisch aan elkaar gekoppeld. Dit hebben we handmatig gecontroleerd. Tot slot zijn er veel registraties waar weinig inhoudelijke informatie over bekend is. Hierdoor zijn de vermissingen niet te duiden en blijft onbekend wat er vermoedelijk gebeurd is.

2.2.6 Filtering

Een eerste stap om te komen tot een unieke landelijke lijst langdurig vermiste personen is het opschonen van de databases. Dit houdt in dat we alle registraties in de databases handmatig zijn nagelopen om vervuiling eruit te halen. Vervolgens hebben we op de resterende records een selectie uitgevoerd op langdurige vermissingen aan de hand van de volgende criteria.

Criteria langdurige vermissingen

- Het record moet een Nederlander betreffen of iemand wiens laatste woonplaats in Nederland was.
- De datum van vermissing moet op of voor 1 april 2012 zijn.
- De status van het record moet ‘vermist’ zijn.
- De vermissing moet bij de politie bekend zijn.⁶

Om een goede indruk te geven van de werkwijze bij de filtering en de inhoud van de databases beschrijven we per basisbron enkele opvallende zaken.

AVROTROS VERMIST

De database van VERMIST van AVROTROS bevatte op het moment van analyse 10.953 records. Het is wat betreft omvang de grootste database van de bronbestanden en tegelijkertijd het eerste databestand waarover we de beschikking kregen. Om die redenen is deze database als eerste geanalyseerd. Circa een tiende van de registraties heeft betrekking op vermissingen tussen 1900 en 1990.

⁶ Voor de databases van de politie is dit evident, maar voor de database van AVROTROS VERMIST niet.

Op 2 juli 1900, omstreeks 09.00 uur verdween de 5-jarige Reinier Koster die met zijn ouders, Jacob Koster en Neeltje van Waardenburg, langs de haven van het veer van 's Gravendeel woonde. Aan een verdrinking in de rivier 'De Kil' werd gedacht, maar ook vreesde men dat de jongen was meegenomen door zigeuners. In februari 1912 werd een onbekende jongen aangehouden in het Zeeuwse Sint-Maartensdijk die leed aan geheugenverlies. De ouders van de vermiste Jan van der Wiel uit Zeist kwamen naar de jongen kijken, maar de familie Koster identificeerde hem als hun zoon Reinier. Toen meldde zich een Vlaams echtpaar Janssens uit Beveren-Waes, wiens zoon August van huis was weggelopen. Een rechtbank heeft de jongen uiteindelijk toegewezen aan het Belgische paar.

Een aantal van de oudste records heeft betrekking op opmerkelijke zaken die mogelijk vanuit een historische interesse zijn opgenomen in de database. Een voorbeeld hiervan is een record over de beruchte Amerikaanse crimineel Jesse James die in 1882 is doodgeschoten. In 1951 claimt een 104-jarige man Jesse James te zijn. Een ander voorbeeld betreft een registratie over een tweemaster die eind negentiende eeuw wordt aangetroffen en waarvan alle dertien opvarenden verdwenen zijn. Vanaf de jaren veertig van de vorige eeuw verschijnen ook de oorlogsvermisten.

Frederik Martinus Loep was ingenieur bij de firma Stork in Hengelo. Als vergelding voor de April-Meistakingen werd hij op 4 mei 1943 bij standrecht ter dood veroordeeld en in de omgeving van Hengelo gefusilleerd. Uit getuigenissen van een lid van het vuurpeloton blijkt dat Loep mogelijk bij het landgoed Twickel in Delden is gedood. Gezocht wordt naar zijn stoffelijk overschot en informatie over de verzetsheld.

Ruim 90 procent van de records in de database betreft zaken sinds de jaren negentig van de vorige eeuw. Een verklaring hiervoor kan zijn dat het programma VERMIST in die periode van start is gegaan en de database vanaf dat moment consequenter is bijgehouden.

Een eerste slag die is uitgevoerd om tot een zuiver bestand te komen, is het verwijderen van niet-relevante registraties. Zo zijn er tientallen records verwijderd die geen inhoud hebben, dubbel zijn geregistreerd of geen betrekking

hebben op een vermist persoon. Ter illustratie: de database bevat een record met de naam ‘knuffelpinguïn’.

Sinds zaterdag 7 april 2012 wordt de pluchen lievelingsknuffel Pinki vermist. De stoffen pinguïn is kwijtgeraakt in het centrum van Assen. De eigenaar van de knuffel is een 10-jarig jongetje met een reactieve hechtingsstoornis, die zijn pinguïn echt niet kan missen.

De database bevat 349 records waarin meerdere vermissingen zijn samengevoegd. Het betreft veelal kinderen die door een ouder of ander familielid zijn meegenomen naar het buitenland of die niet zijn teruggekeerd van een vakantie. Ook betreft het personen die samen zijn weggelopen uit een instelling. De database bevat meerdere registraties van personen die meermalen vermist zijn. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om herhaalde weglopers uit tehuizen of verwarde personen. In de database staan ook enkele gevallen geregistreerd waarbij als voornaam ‘biologische ouders/familie’ staat vermeld. Het gaat dan om kinderen of vondelingen wier identiteit onbekend is en waar de ouders bij worden gezocht.

Vergelijkbaar zijn enkele gevallen van personen met geheugenverlies of die dermate verward zijn dat hun identiteit niet vastgesteld kan worden. Als voorbeeld een man die in de database ‘Willem de Zwijger’ wordt genoemd.

Deze mysterieuze man is ronddwalend in het Belgische Ronse aangetroffen. Volgens getuigen zou hij afkomstig zijn van Holland. Men noemt hem ‘Willem de Zwijger’, omdat hij niet wil spreken en zich niet kan identificeren. Vermoed wordt dat hij Vlaams of Nederlands spreekt.

Ten slotte staan er in het bestand ruim 8500 personen die te boek staan als ‘vermist’, maar waarvoor wel een datum is ingevoerd waarop de persoon terecht is gemeld dan wel is overleden. Dat betekent dat een grote meerderheid van de records geen actuele vermissing betreft.

Na de opschoning van het databestand hebben we binnen de resterende actuele vermissingen een selectie gemaakt van langdurige vermissingen conform de gestelde criteria. Aanvullend op de vastgestelde criteria geldt voor de

database van VERMIST dat de vermissing bekend moet zijn bij de politie. Op die manier scheiden we de ‘serieuze’ vermissingen (zonder aannemelijke reden) van de zaken die in feite onder de categorie ‘uit het oog’ vallen. Dat betreft zaken waarin mensen iemand ‘missen’ die feitelijk met een aannemelijke reden vermist is. Denk hierbij aan adoptiekinderen die hun biologische ouders zoeken. Bij 311 langdurige vermissingen is in de database van VERMIST aangekend dat ze bekend zijn bij de politie. Uit analyse van de overige bronbestanden van de politie (OPS en VPS) blijkt dat deze aantekening bij 298 personen ontbreekt, maar dat die zaken wel bekend zijn bij de politie. Ook deze zaken zijn daarom op de lijst gehouden.

De uiteindelijke selectie van langdurig vermiste personen in de database van VERMIST komt na de opschoning en filtering neer op 609 zaken. In tabel 2.2 geven we een overzicht van de selectie van de records.

Tabel 2.2: Selectie langdurige vermissingen VERMIST

VERMIST	Aantal records
Totale database	10.953
Opgeschoond (-)	10.344
Langdurig vermist	609

Alle informatie over deze 609 zaken, zoals vastgelegd in de database van VERMIST, hebben we vervolgens vastgelegd in het format van de landelijke lijst langdurig vermiste personen.

Politiewebsite

De onderliggende database van de website met vermiste personen van de politie bevatte op het moment van analyse 3711 records van zowel minderjarigen als volwassenen. De records worden sinds 1999 in de database ingevoerd. De openbare politiewebsite geeft geen volledig beeld van het totale aantal vermisten, omdat er criteria voor publicatie gelden en dus niet alle vermisten in de database worden opgenomen.

De records hebben betrekking op vermissingen sinds het begin van de jaren 70 van de vorige eeuw; de oudste geregistreerde vermissing dateert van 1972. Personen die in de kindertijd vermist zijn geraakt, kunnen inmiddels meerderjarig zijn en om die reden op de lijst van volwassen personen zijn geplaatst.

Jair Soares is in 1995 verdwenen van het strand bij Monster. In 2011 is een verouderingsfoto van Jair gemaakt. Deze foto toont Jair zoals hij er op 23-jarige leeftijd uit zou zien.

De variabelen zijn niet consequent bij alle records ingevuld. Met name de laatste woonplaats en de plaats van vermissing zijn zelden ingevoerd. In de database wordt door de Landelijke Eenheid bijgehouden of vermisten terecht zijn. Vermisten die terecht zijn, worden wel van de website, maar niet uit de onderliggende database verwijderd.

Het overgrote deel van de vermiste personen in de database blijkt – al dan niet overleden – terecht; dat zijn er ruim 3000. Van een deel van de vermiste personen is de actuele status onbekend. Uiteindelijk blijven 663 records van vermiste personen bestaan.

Op deze resterende records hebben we vervolgens de selectie uitgevoerd met betrekking tot langdurige vermissingen aan de hand van de criteria. Dit filter levert 390 langdurig vermisten op de lijst van de politiewebsite.

Tabel 2.3: Selectie langdurige vermissingen politiewebsite

Politiwebsitesite	Aantal records
Totale database	3711
Opgeschoond (-)	3321
Langdurig vermist	390

Van deze 390 langdurig vermiste personen waren er 353 al bekend via de lijst van het programma VERMIST. Er komen op basis van de database voor de politiewebsite als tweede bron dus 37 nieuwe langdurig vermiste personen bij. Alle informatie over de langdurige vermissingen uit de database van de politiewebsite is ingevuld voor de nieuwe zaken en aangevuld voor de reeds opgenomen zaken in het format van de landelijke lijst langdurig vermiste personen.

OPS

De Nationale Opsporingslijsten van de Nationale Politie worden door de regionale eenheden bijgehouden. De in totaal 854 records op de OPS-lijsten hebben betrekking op gezochte criminelen en vermiste personen. Aan de hand van de

criteria voor langdurig vermisten is de database van het OPS geanalyseerd en dit resulteerde in 279 records van langdurig vermiste personen.

Tabel 2.4: Selectie langdurige vermissingen OPS

OPS	Aantal records
Totale database	854
Opgeschoond (-)	575
Langdurig vermist	279

Via de database van VERMIST en van de politiewebsite waren 29 records van langdurig vermisten reeds bekend. Dat betekent dat er met de analyse van het OPS 250 nieuwe records zijn bijgekomen. Ook nu weer is alle informatie over de langdurige vermissingen uit de database van het OPS ingevuld voor de nieuwe zaken en aangevuld voor de reeds opgenomen zaken in het format van de landelijke lijst langdurig vermiste personen.

VPS

In het VPS worden zorgwekkende vermissingen, vermissingen van langer dan drie weken en ongeïdentificeerde stoffelijke overschotten geregistreerd. Op het moment van aanlevering van de data bevatte het VPS 1702 records. De oudste vermissing in het VPS dateert uit 1984.

Volgens het LBVP is van circa twee derde van de registraties in het VPS onduidelijk wat de status van de zaken is. Daarnaast wordt opgemerkt dat het VPS geen weergave is van de werkelijkheid, omdat het bestand incompleet en vervuild is. Dat wil zeggen dat er personen in het systeem staan die daar niet meer in thuishoren, omdat ze niet meer vermist zijn. Dit zou voortkomen uit een matige registratiediscipline van de politie: 'Het aanmelden van vermissingen gebeurt niet altijd consequent en dat geldt ook voor het weer afmelden van personen die niet meer vermist worden', aldus de teamleider LBVP. Maar ook het feit dat het VPS een dermate verouderd systeem is dat registratie simpelweg niet voor alle eenheden mogelijk is, maakt dat het databestand niet zuiver is. Binnen de Nationale Politie wordt gezocht naar een alternatief voor het VPS.

Het bestand blijkt bij analyse een flink aantal dubbele records te bevatten. Ook de NN'ers worden eruit gefilterd. Een filtering op de criteria voor langdurig vermisten in het VPS levert een resultaat op van 1379 records.

Tabel 2.5: Selectie langdurige vermissingen VPS

VPS	Aantal records
Totale database	1702
Opgeschoond (-)	323
Langdurig vermist	1379

Van de 1379 langdurig vermisten uit het VPS waren er 313 reeds in beeld via de lijst van VERMIST, de database van de politiewebsite en het OPS. Er zijn daarmee 1066 nieuwe langdurig vermiste personen toegevoegd in het format voor de lijst van langdurig vermiste personen.

NSIS

Het internationale opsporingsregister NSIS bevatte bij aanlevering 1212 records van vermiste volwassenen en kinderen. De gegevens, zoals die zijn aangeleverd in de extractie van het NSIS, lenen zich echter niet voor het maken van een analyse op langdurig vermisten, omdat de vermissingsdatum daarin ontbreekt. Daardoor kan het NSIS-bestand niet opgeschoond worden, zoals de andere databases. De analyse van de database van NSIS beperkt zich daarom in eerste instantie tot het nagaan van het aantal records uit het NSIS dat reeds bekend is vanuit de andere databases.

Van de 1212 records blijken er 454 reeds in de lijst langdurig vermisten te zijn opgenomen vanuit de andere databases. Van de 758 records uit het NSIS die niet aan de andere databases gekoppeld kunnen worden, is het onbekend of dit langdurig vermisten betreft. Ten aanzien van deze resterende records heeft de politie een extra controle op de vermissingsdatum uitgevoerd (zie verderop).

2.2.7 Voorlopige lijst

De analyse van de databases levert een voorlopige lijst van langdurig vermiste personen op. Van de ruim 18.000 records blijft na de screening een voorlopig totaal van 2720 unieke langdurig vermisten over. Zie tabel 2.6 voor een overzicht. In essentie gaat het in alle gevallen om potentieel langdurig vermisten. Een aanvullende controle van alle records door de politie is een noodzakelijke vervolgstap om tot een betrouwbaarder overzicht te komen.

Tabel 2.6: Overzicht screening databases

Databron	Aantal records	Langdurig vermisten	Unieke records
VERMIST	10.953	609	609 ⁷
Politiewebsite	3.763	390	37
OPS	854	279	250
VPS	1.702	1.379	1.066
NSIS	1.212	1.212	758
Totaal	18.484	3.869	2.720

2.2.8 Verificatie

De analyse van de databases laat zien dat er overlap bestaat tussen de systemen, maar dat alle systemen ook unieke records over langdurig vermisten bevatten. Om tot een volledig en actueel beeld te komen van het aantal langdurig vermisten is het van belang om ook BVH bij de analyse te betrekken. In BVH kunnen langdurig vermisten van de voorlopige lijst reeds terecht zijn gemeld. Daarnaast kan BVH langdurig vermisten bevatten die niet in de andere databases voorkomen. Een volgende stap in de samenstelling van de landelijke lijst langdurig vermiste personen is daarom de controle en aanvulling van de gegevens in de voorlopige lijst door de politie op basis van BVH. De voorlopige landelijke lijst langdurig vermiste personen is daartoe opgeknipt naar regionale eenheden. Deze regionale lijsten hebben we voorgelegd aan de specialisten Vermiste Personen van die eenheden ter verificatie en aanvulling. De concrete vraag was de gegevens en status van de vermiste personen op de lijst te controleren en aan te vullen door middel van een controle in de politieregistratiesystemen.

Een aanvullende mogelijkheid om de actuele status van de langdurige vermissingen op de voorlopige lijst te checken biedt de BRP. Uit de BRP kan bijvoorbeeld blijken dat een persoon die als vermist op de lijst staat, woonachtig is op een nieuw adres of getrouwd is. Als deze gebeurtenissen plaats hebben gevonden na de vermissingsdatum, wijst dat erop dat de persoon niet meer vermist is. De BRP is de tweede controlebron die door de politie is geraadpleegd bij de verificatie van de langdurige vermissingen op de lijst.

Aan de politie-eenheden is bij de verificatie van de gegevens tevens gevraagd de ontbrekende vermissingsdatum van de vermisten uit het NSIS aan te vullen, zodat wij konden bepalen of het langdurig vermisten betreft. Daarnaast is gevraagd de lijst aan te vullen met langdurig vermisten uit de regio die niet op de landelijke lijst voorkomen, omdat deze niet in een van de geanalyseerde

⁷ VERMIST is de eerste geraadpleegde bron, vandaar dat het aantal unieke records gelijk is aan het aantal langdurig vermisten.

databases zijn geregistreerd. Ten slotte is gevraagd om opgehelderde, langdurige vermissingszaken te inventariseren en aan te vullen op een apart tabblad in het bestand. Zie bijlage 2 voor het uitgebreide stappenplan voor de verificatie.

De controle van de data moest handmatig gebeuren waardoor, het arbeidsintensief is geweest. In sommige eenheden is de lijst relatief snel gecontroleerd, andere eenheden hadden hier meer tijd voor nodig. In totaal heeft het negen maanden geduurd voordat we alle gecontroleerde en aangevulde lijsten terug hadden. Het verschilt per eenheid hoe zorgvuldig en uitgebreid de lijst is gecontroleerd en aangevuld. Bepaalde eenheden hebben vooral geïnvesteerd in het nalopen van de vermisten op de lijst en minder in het aanvullen van zaken op basis van het politiesysteem. Vandaar dat we ervan uit moeten gaan dat de vastgestelde omvang van het aantal langdurig vermiste personen een ondergrens is.

2.2.9 Resultaat

Na verificatie van de records op de voorlopige lijst vermiste personen door de politie zijn er 1331 records uitgefilterd. Van deze 1331 records bleken er 659 onterecht op de lijst te staan, omdat de persoon in kwestie volgens aanvullende informatie uit de politieke of gemeentelijke systemen inmiddels terecht is (al dan niet overleden). De overige 672 records die eruit zijn gefilterd, betreffen NSIS-records die na de check op de vermissingsdatum niet voldoen aan de criteria voor langdurig vermisten of waarvan dit niet bepaald kon worden wegens het ontbreken van informatie. Behalve dat de datacontrole door de politie tot een verdere opschoning van de lijst langdurig vermiste personen leidt, resulteert deze in de toevoeging van 108 langdurig vermiste personen. Deze aanvullende records zijn in de andere databases niet naar voren gekomen.

Concluderend leiden de verificatie en aanvulling van de voorlopige lijst langdurig vermisten door de politie tot een landelijk totaal van 1497 langdurig vermisten. Dit wil concreet zeggen dat er op de gehanteerde peildatum van 1 april 2013 in totaal 1497 personen een jaar of langer vermist waren. Omdat het een momentopname is, zal dit aantal in het verloop van de tijd veranderen. Zie tabel 2.7 voor het overzicht.

Tabel 2.7: Overzicht verificatie lijst langdurig vermisten

Proces	Langdurig vermisten
Voorlopige lijst	2720
Opgeschoond (-)	1331
Aangevuld (+)	108
Resultaat	1497

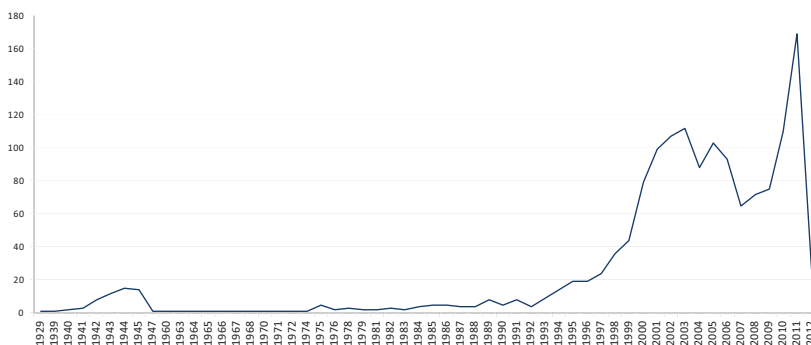
De waarde van het screenen van meerdere databases voor de lijst blijkt uit het gegeven dat ruim twee derde van de langdurige vermissingen (1017) op de definitieve lijst in slechts een van de databases voorkomt. De overige vermisten op de lijst (480) staan in meerdere databases geregistreerd.

Achtergronden van langdurige vermissingen

De landelijke lijst langdurig vermiste personen biedt een goede basis voor een wetenschappelijke analyse van de data. In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergronden en kenmerken van de 1497 langdurig vermisten op de lijst op basis van de informatie in de databases. We gaan daarbij in op de periode waarin de vermissingen zijn voorgevallen, de locatie en de duur van de vermissingen. Verder beschrijven we de persoonskenmerken van de langdurig vermisten en ten slotte maken we een categorisering van typen zaken.

3.1 Periode van vermissing

De landelijke lijst langdurig vermiste personen bevat vermissingen daterend van 1929 tot en met het eerste kwartaal van 2012. Het verloop van het aantal registraties van langdurig vermisten over deze periode hangt samen met het moment waarop de geraadpleegde databases operationeel waren. Daarnaast is het aantal registraties in de tijd afhankelijk van de wijze waarop wordt geregistreerd. Zo zijn er door het programma VERMIST met terugwerkende kracht (tot voor de Tweede Wereldoorlog) vermiste personen opgenomen in de database. De weergave van het aantal langdurige vermissingen in de tijd geeft daarom het beeld van de registratiemogelijkheden en registratiediscipline weer. In figuur 3.1 worden de langdurige vermissingen naar jaar van vermissing weergegeven.

Figuur 3.1: Langdurige vermissingen naar jaar van vermissing

In de grafiek zien we dat er een eerste (lichte) piek ligt tussen 1940-1945. Dit is verklaarbaar door vermissingen ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Vervolgens volgt het patroon een min of meer stabiele lijn tot aan het begin van de jaren negentig. Dit is ook het moment waarop de meeste databases waarin vermiste personen kunnen worden geregistreerd, operationeel worden en daarmee verklaarbaar. Vanaf dat moment volgt over de jaren een stijgend, maar grillig verloop van het aantal geregistreerde langdurige vermissingen.

3.1.1 Tijdvak

In tabel 3.1 zijn de aantallen langdurig vermisten naar verschillende tijdvakken gespecificeerd.

Tabel 3.1: Geregistreerde langdurig vermisten naar periode van vermissing

Tijdvak	Aantal	Percentage
1929-1960	57	3,8
1960-1980	23	1,5
1980-2000	219	14,7
2000-2013	1198	80,0
Totaal	1497	100

Een op de vijf geregistreerde langdurige vermissingen (20%) dateert van voor de eeuwwisseling.

Een 23-jarige, van origine Belgische vrouw verdween in 1966 uit haar echtelijke woning in Eindhoven met achterlating van haar 14 maanden oude zoontje. Ze had bij haar vertrek geen geld of persoonlijke zaken meegenomen. Ook haar sigaretten lagen thuis, terwijl ze een ketting-rookster heette te zijn.

De hoofdmoot van de registraties (80%) heeft betrekking op personen die sinds het jaar 2000 vermist zijn geraakt. De spreiding over de vermissingsjaren verloopt vanaf dat moment per cluster van drie jaar redelijk gelijkmatig, met het grootste aantal in het meest recente cluster tussen 2009 en 2012 (zie tabel 3.2). Als we deze aantallen nader beschouwen, zien we dat er sinds de eeuwwisseling jaarlijks gemiddeld bijna honderd personen langer dan een jaar vermist zijn geraakt.

Tabel 3.2: Geregistreerde langdurig vermisten sinds het jaar 2000

Tijdvak	Aantal	Percentage
2000 - 2003	285	23,8
2003 - 2006	303	25,3
2006 - 2009	230	19,2
2009 - 2012	354	29,5
1 ^e kwartaal 2012	26	2,2
Totaal	1198	100

3.1.2 Duur

Het tijdvak biedt inzicht in de duur van de vermissingen. In ruim een kwart van de zaken (28,9%) betreft het vermissingen tot vijf jaar. De meerderheid van de langdurige vermissingen (59,2%) duurt tussen de één en tien jaar. Een klein aantal vermissingszaken (15,3%) speelt al vijftien jaar of langer. Tabel 3.3 geeft een overzicht.

Tabel 3.3: Duur van de vermissingen (peildatum 1 april 2013)

Duur	Aantal	Percentage
1-5 jaar	432	28,9
5-10 jaar	454	30,3
10-15 jaar	382	25,5
15-20 jaar	92	6,1
20-25 jaar	29	1,9
25-30 jaar	22	1,5
30-35 jaar	9	0,6
35-40 jaar	10	0,7
40-45 jaar	4	0,3
45-50 jaar	4	0,3
50 jaar of langer	59	3,9
Totaal	1497	100

In 1929 verdween de 7-jarige dochter van een slager een dag voor haar eerste communie. 's Ochtends had ze nog met haar vriendinnen gespeeld bij de Vlootbeek. Ze is het laatst gezien in het straatje langs het kerkhof toen ze de helling naast de kerk afliep.

Dat het aantal langdurig vermisten groter is naarmate we verder vooruit in de tijd gaan, is overigens niet alleen verklaarbaar door betere registratie. Het is ook zo dat de meest recente vermissingen de minste tijd hebben gehad om opgehelderd te raken.

3.2 Locatie van vermissing

Zoals in paragraaf 2.2.1 besproken, verstaan we onder langdurig vermisten personen die een jaar of langer geleden in Nederland vermist zijn geraakt en Nederlanders die in het buitenland zijn verdwenen.

Sinds 2002 wordt een 39-jarige man uit Zwolle vermist. Hij vierde op dat moment met zijn vrouw vakantie op het Thaise eiland Ko Samet. Toen hij 's ochtends boodschappen ging doen, verdween hij spoorloos.

Inherent aan vermissingen is dat het niet altijd duidelijk is van welke locatie iemand is verdwenen. Het land van vermissing is dan ook bij een derde van de vermissingszaken (33,6%) niet te achterhalen.

Bij de ruime meerderheid van de langdurig vermisten (62,2%) zijn er indicaties dat zij in Nederland vermist zijn geraakt. In een beperkt aantal gevallen (4,2%) wordt ervan uitgegaan dat ze ergens in het buitenland vermist zijn geraakt.

Soms wordt enkel 'buitenland' vermeld als niet goed te specificeren is in welk land iemand vermoedelijk voor het laatst gezien is. Dit komt vooral voor bij vermisten op zee.

Sinds 2004 wordt een 25-jarige man vermist. Hij was tweede stuurman aan boord van een Nederlands vrachtschip toen hij ter hoogte van Gibraltar meldde dat hij zich niet goed voelde. Het vermoeden bestaat dat hij overboord is gevallen.

Als er wel indicaties zijn voor de locatie van vermissing in het buitenland betreft het diverse landen in alle werelddelen. Zie tabel 3.4 voor een overzicht.

Een 28-jarige Nederlandse vrouw werkte als serveerster in een café in Luxemburg. In een laatste telefoongesprek met haar familie in 1998 vertelde ze op dat moment tijdelijk in Amerika te zijn. Sindsdien is nooit meer iets van haar vernomen.

Tabel 3.4: Vermoedelijke locatie van vermissing

Locatie	Aantal	Percentage
Nederland	932	62,2
Europa	16	1,1
Amerika/Canada/Australië	4	0,3
Zuid-Amerika	6	0,4
Afrika	5	0,3
Azië	7	0,5
buitenland n.n.o	24	1,6
onbekend	503	33,6
Totaal	1497	100

De vermoedelijke locatie van vermissing betreft vanzelfsprekend niet altijd het land waar iemand formeel woonachtig is. Van het merendeel van de langdurig vermisten (78,2%) weten we dat zij in Nederland woonden voordat zij vermist raakten. Een klein deel (2,6%) had een woonadres in het buitenland, voornamelijk elders in Europa. Hier betreft het voornamelijk buitenlandse arbeiders en Nederlanders die naar het buitenland zijn geëmigreerd. Van een vijfde van de langdurig vermisten (19,2%) is het laatste woonadres niet bekend.

Sinds 2009 wordt een 25-jarige Poolse man vermist. Hij verbleef in het Brabantse Veghel en belde naar zijn familie in Polen dat hij naar huis zou komen. Hij is echter nooit aangekomen.

De plaats waar een vermissing bij de politie binnenkomt, bepaalt waar de zaak geregistreerd wordt. Meestal betreft dit de (laatste) woonplaats van de vermiste in Nederland, maar soms kan het ook de plaats van vermissing betreffen of de laatste plaats waar de vermiste is gezien. In de databases wordt dit niet consistent geregistreerd.

De registraties van de langdurig vermisten komen in elk geval uit alle delen van Nederland. Verdeeld naar regionale politie-eenheid zien we het grootste aantal langdurige vermissingen in de eenheid Rotterdam. Een vijfde van de vermissingen staat in deze eenheid geregistreerd. Daarna volgen respectievelijk de eenheden Oost-Nederland, Zeeland-West-Brabant, Midden-Nederland, Noord-Nederland en Amsterdam met elk meer dan honderd registraties van langdurig vermisten. De overige regionale eenheden blijven met het aantal geregistreeerde langdurig vermisten onder de honderd. Zie tabel 3.5 voor een overzicht.

Tabel 3.5: Langdurig vermisten naar regionale politie-eenheid

Regionale eenheid	Aantal	Percentage
Rotterdam	318	21,2
Oost-Nederland	241	16,1
Zeeland-West-Brabant	181	12,1
Midden-Nederland	153	10,2
Noord-Nederland	120	8,0
Amsterdam	109	7,3
Den Haag	97	6,5
Oost-Brabant	88	5,9
Noord-Holland	87	5,8
Limburg	79	5,3
Landelijke Eenheid	21	1,4
onbekend	3	0,2
Totaal	1497	100

Een verklaring voor het relatief grote aantal vermisten in Rotterdam kan verband houden met de haven. Als er iemand op een boot wordt vermist, is de kapitein verplicht in de eerstvolgende haven aangifte bij de politie te doen.

3.3 Persoonskenmerken

De informatie in de databases biedt inzicht in de persoonskenmerken van de langdurig vermisten. We beschrijven hierna de leeftijd, het geslacht en de etnische herkomst van de vermisten.

3.3.1 Leeftijd

Van de meeste langdurig vermisten (94,7%) is op basis van de informatie in de databases het geboortjaar bekend. De helft van de langdurig vermisten (50,5%) is ten tijde van de verdwijning volwassen. Iets minder dan de helft (44,2%) is op dat moment jonger dan 18 jaar. Van de rest is de leeftijd onbekend.

Sinds 2009 is een 9-jarig meisje uit Maarssen niet meer gezien. Ze is met haar Mexicaanse moeder op vakantie gegaan naar Mexico, maar niet teruggekomen.

Tabel 3.6: Langdurig vermisten naar leeftijd ten tijde van de vermissing

Leeftijd	Aantal	Percentage
0 t/m 6 jaar	126	8,4
7 t/m 12 jaar	106	7,1
13 t/m 17 jaar	430	28,7
18 t/m 30 jaar	327	21,8
31 t/m 45 jaar	259	17,3
46 t/m 65 jaar	145	9,7
ouder dan 65 jaar	25	1,7
onbekend	79	5,3
Totaal	1497	100

Als we het uitsplitsen naar volwassenen en minderjarigen dan zien we dat het bij de volwassenen in hoofdzaak (77,5%) personen tussen de 18 en de 45 jaar betreft. Ongeveer een vijfde van de volwassenen (22,5%) is ouder dan 45 jaar ten tijde van de vermissing; de oudste is op dat moment 107 jaar.

Een 30-jarige Nederlandse vrouw uit Amsterdam wordt sinds 1996 vermist. Zij was werkzaam in de prostitutie. De vrouw vertrok uit de woning om eten te halen, maar is sindsdien nooit meer gezien.

De minderjarigen onder de langdurig vermisten zijn voor een belangrijk deel kinderen tussen de 13 en 18 jaar (65,0%). Ruim een derde van de minderjarige vermisten (35,0%) valt in een jongere leeftijdsgroep.

Sinds 2010 wordt een 14-jarig Somalisch meisje vermist. Ze is voor het laatst gezien op het station van Zwolle. Het meisje was met haar vader en stiefmoeder met de trein op weg naar Ter Apel toen ze uit het oog verdween. Ze spreekt geen Nederlands. Een misdrijf wordt niet uitgesloten.

Het merendeel van de minderjarigen (58,0%) is korter dan tien jaar vermist en hetzelfde geldt voor de volwassenen (61,3%). Als we kijken naar de personen die vijftien jaar of langer zijn vermist, blijkt het voornamelijk om volwassenen te gaan (81,2%).

Vermisten die op het moment van verdwijning minderjarig zijn, kunnen inmiddels (mits nog in leven) volwassen zijn geworden. De combinatie van de vermissingsdatum en het geboortjaar biedt inzicht in de leeftijd die de vermisten nu hebben. Voor het merendeel (95,4%) van de zaken valt dit te berekenen. De meeste langdurig vermisten (80,2%) zijn – bij leven – inmiddels volwassen, zie tabel 3.7.

Tabel 3.7: Langdurig vermisten naar actuele leeftijd (peildatum 01-04-2013)

Leeftijd	Aantal	Percentage
0 t/m 12 jaar	111	7,4
13 t/m 17 jaar	117	7,8
18 t/m 30 jaar	540	36,1
31 t/m 45 jaar	300	20,1
46 t/m 65 jaar	234	15,6
ouder dan 65 jaar	126	8,4
onbekend	69	4,6
Totaal	1497	100

3.3.2 Geslacht

Van de langdurig vermisten is in de meeste gevallen (91,5%) de sekse bekend. Meer dan de helft van de vermisten (52,0%) is van het mannelijke geslacht, vier op de tien vermisten betreft vrouwen (39,5%). Als we een relatie leggen tussen leeftijd en geslacht, blijkt er sprake van een verschil tussen de seksen. De vermisten van het vrouwelijke geslacht betreffen voor het merendeel meisjes onder de 18 jaar (57,0%). De meeste vermisten van het mannelijke geslacht (60,5%) zijn daarentegen volwassen op het moment van vermissing. Met name de categorie dertig-plussers is bij de mannen (38,1%) meer vertegenwoordigd dan bij de vrouwen (19,1%). Bij de vrouwelijke vermisten springt de categorie 13- tot 18-jarigen eruit (37,7%) in vergelijking met de mannelijke vermisten (25,4%).

Tabel 3.8: Langdurig vermisten naar leeftijd en geslacht

Groep	Aantal	Percentage
minderjarige meisjes	337	22,5
minderjarige jongens	308	20,6
volwassen vrouwen	254	17,0
volwassen mannen	471	31,4
onbekend	127	8,5
Totaal	1497	100

3.3.3 Herkomst

Langdurig vermisten definiëren we als personen die in Nederland vermist zijn geraakt of Nederlanders die in het buitenland zijn vermist. De databases die zijn geanalyseerd, bieden geen van alle goed inzicht in de etniciteit of nationaliteit van de vermisten. Van een belangrijk deel van de vermisten (87,2%) is wel het geboorteland bekend, dat geeft een indicatie van de nationaliteit. We kunnen vaststellen dat ruim een kwart van de langdurig vermisten in Nederland is geboren (28,4%). Meer dan de helft van de langdurig vermisten (58,8%) komt oorspronkelijk uit het buitenland, voornamelijk Afrika en Azië. Zie tabel 3.9 voor een overzicht.

Tabel 3.9: Langdurig vermisten naar geboorteland

Geboorteland/-regio	Aantal	Percentage
Nederland	425	28,4
Afrika	400	26,7
Azië	294	19,7
Europa	147	9,8
Amerika	39	2,6
onbekend	192	12,8
Totaal	1497	100

Iets meer dan de helft (54,4%) van de vermisten uit andere Europese landen dan Nederland komt uit West-Europa, met een oververtegenwoordiging van Duitsland (36,3%).

Sinds 2011 wordt een 28-jarige Duitse vrouw uit Amsterdam vermist. Ze is vertrokken uit haar huis om methadon te halen. Totaal tegen haar gewoonte in is ze weggegaan zonder persoonlijke spullen, telefoon en bankpas mee te nemen.

De vermisten uit andere Europese landen dan Nederland die oorspronkelijk uit Oost-Europa komen (45,6%), zijn voor een belangrijk deel van Poolse komaf (35,8%).

Sinds 2006 wordt een 25-jarige Poolse man uit Amsterdam vermist. Hij is in 2004 bij familie in Nederland gaan wonen en onderhield contact met zijn familie in Polen tot aan de kerst in 2006.

Bij de Afrikaanse herkomstlanden gaat het om een veelheid aan landen, waarin Angola en Somalië oververtegenwoordigd zijn (respectievelijk 24,3% en 20,8%). De vermisten die oorspronkelijk uit Azië komen, zijn voor een belangrijk deel Chinezen (32%).

Sinds 2005 wordt een uit China afkomstige jongen uit de woongroep voor minderjarige asielzoekers te 's-Heerenberg vermist. Hij is waarschijnlijk ouder dan 13 jaar en ziet er ook ouder uit.

Daarnaast valt het aantal langdurig vermisten op dat oorspronkelijk uit Afghanistan of Irak komt (respectievelijk 11,2% en 12,6%). Bij de Amerikaanse landen betreft het in hoofdzaak van oorsprong Zuid-Amerikanen (84,6%), waarbij het voor grotendeels gaat om (van oorsprong) Surinamers (42,4%).

Een 32-jarige Surinaamse man verdween in 1989 na een bezoek aan een café in Zutphen. Hij had contacten in het drugsircuit. De man zat midden in een verhuizing en belde aan het eind van de middag naar een kennis om te zeggen dat hij later zou komen op een afspraak.

Er blijkt een verschil in de leeftijden van de langdurig vermisten te zijn als we de vermeende nationaliteit van de vermisten nader beschouwen. De langdurig vermisten die in Nederland of een ander Europees land zijn geboren, zijn meestal volwassenen (respectievelijk 67,1% en 73,6%). Dat geldt ook voor de van oorsprong Amerikaanse vermisten (81,1%). De langdurig vermisten uit de Afrikaanse landen zijn, in tegenstelling tot de westerse nationaliteiten vaak minderjarig op het moment van vermissing (65,7%). Ook de meerderheid van de van origine Aziatische vermisten (58,6%) zijn jonge mensen van onder de 18 jaar.

3.4 Type vermissing

In de databases wordt veelal summiere informatie over de vermissingen weer-gegeven. Niet elk databestand bevat de mogelijkheid achtergrondinformatie over de vermissing te registreren en als deze optie er wel is, wordt deze informatie soms niet of zeer beperkt ingevuld. Daarbij moet worden opgemerkt dat het bij vermissingen vanzelfsprekend lastig is uitspraken te doen over zaken als de toedracht of de aanleiding. Dat we niet weten wat er precies gebeurd is, is immers inherent aan vermissingen.

Om toch meer inzicht te verkrijgen in de aard van de zaken, hebben we op basis van een combinatie van de beschikbare informatie in de databases een categorie-indeling gemaakt van de gegevens die wat zeggen over de aard van de vermissing of de vermoedelijke reden van verdwijning. Deze indeling is gebaseerd op de meest opzienbarende aspecten van de vermissingszaken. Voor ruim de helft van de langdurige-vermissingszaken (57,3%) is er vanuit de databases informatie beschikbaar op basis waarvan we de zaken kunnen categoriseren. In tabel 3.10 geven we hiervan een overzicht. We spreken van de vermoedelijke aard, omdat deze informatie feitelijk niet voor alle categorieën hoeft te kloppen.

Tabel 3.10: Langdurige vermissingen naar vermoedelijke aard

Vermoedelijke aard	Aantal	Percentage
onbekend	639	42,7
asielzoekers	358	23,9
reizigers	159	10,6
ontvoering	107	7,1
weglopers	91	6,1
misdrijf	51	3,4
oorlog	49	3,3
ongeluk/ramp	43	2,9
Totaal	1497	100

Het is belangrijk om bij deze categorisatie in het achterhoofd te houden dat er overlap kan bestaan. Een ontvoering is bijvoorbeeld per definitie een misdrijf en onder de weglopers kunnen zich ook asielzoekers bevinden. Om een goed beeld te krijgen van de aard van de vermissingszaken hebben we ervoor gekozen de zaak in te delen naar de categorie die voor de zaak het meest toepasselijk is.

3.4.1 Onbekend

De categorie onbekend omvat alle zaken waarover op basis van de informatie in de databases geen indicaties bestaan voor de aard van de vermissing of een vermoedelijke reden. Dat kan inhouden dat er in de databases geen of slechts zeer summiere inhoudelijke informatie over de vermiste is geregistreerd. Ook kan het zijn dat er wel achtergrondinformatie voorhanden is, maar dat er op basis daarvan geen enkele indicatie bestaat over de aard of toedracht van de vermissing, zoals gecategoriseerd. Voor ruim 4 op de 10 zaken (42,7%) zijn de aard en toedracht van de vermissing niet te categoriseren. Zie de hiernavolgende voorbeelden van dergelijke zaken.

Een Nederlandse 50-jarige vrouw wordt sinds 2010 vermist. Mogelijk was ze al langer uit haar woning verdwenen, maar het was niet eerder opgemerkt door de burens. De vrouw woonde alleen en heeft mogelijk aan depressies geleden.

Een 28-jarige jongen werd in 1997 voor het laatst gezien door collega's van de bakkerij in Rotterdam waar hij 's nachts werkte. Later zijn zijn spullen (walkman, sleutels, portemonnee) door de brievenbus van een kennis gegooid. De jongeman is op zijn fiets vertrokken.

Sinds 2010 wordt een 17-jarige vrouw uit 's-Gravendeel vermist. Ze is samen met een vriendin naar een feest in Rotterdam gegaan en niet meer teruggekeerd. Sindsdien ontbreekt ieder spoor.

3.4.2 Asielzoekers

Een relatief grote categorie van langdurig vermisten is die van asielzoekers. In bijna een kwart van de zaken (23,9%) is informatie voorhanden dat de vermissing betrekking heeft op een asielzoeker die uit beeld is verdwenen. Het merendeel van dit type vermissingen (88,8%) dateert van na de eeuwwisseling en meer dan de helft van de asielzoekers is in de periode 2000 tot 2005 verdwenen (54,7%).

De laatste verblijfplaats voor de vermissing is voor zover bekend Nederland (87,4%). Kijken we naar de herkomstlanden van de asielzoekers dan gaat het in hoofdzaak om Afrikaanse (53,1%) en Aziatische (33,8%) vluchtelingen.

De 58-jarige Congolese vrouw is zaterdag 18 januari 2003 uit asielzoekerscentrum Crailo verdwenen. Ze is rond 3 uur 's middags na een ruzie met haar twee kamergenoten vertrokken.

De vermisten onder de asielzoekers blijken voor een belangrijk deel (71,7%) geregistreerd te staan als alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's). Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat asielzoekers soms bewust een jongere leeftijd opgeven om meer kans te maken op het verkrijgen van asiel. Het feitelijke aantal minderjarigen onder de asielzoekers zal daarom lager liggen. Ruim een kwart van de asielzoekers (28,3%) die na verblijf in Nederland zijn verdwenen, zijn volwassen. Het gaat om evenveel vermisten van het vrouwelijke als van het mannelijke geslacht. Zie tabel 3.11 voor een overzicht.

In 2011 worden een 39-jarige vrouw uit Sierra Leone en haar 5-jarige dochtertje vermist. Zij zijn verdwenen uit het asielzoekerscentrum in Laren.

Tabel 3.11: Kenmerken categorie asielzoekers (n=336)⁸

Geslacht	Minderjarig		Volwassen		Totaal	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
vrouwelijk	128	38,1	37	11,0	165	49,1
mannelijk	113	33,6	58	17,3	171	50,9
Totaal	241	71,7	95	28,3	336	100

Als we in de tabel kijken naar de verhouding tussen de seksen en de leeftijdsgroepen, blijkt het iets vaker om minderjarige meisjes dan jongens te gaan en omgekeerd vaker om volwassen mannen dan vrouwen.

8 Van 22 vermisten in deze categorie is het geslacht en/of de leeftijd onbekend.

Sinds 1991 wordt een 13-jarig Somalisch meisje uit Echt vermist. Het meisje verdween uit het plaatselijke asielzoekerscentrum en is vermoedelijk in het gezelschap van een onbekende Somalische jongen.

Voor een deel zal het vermoedelijk gaan om niet-zorgelijke vermissingen. Vluchtelingen keren dan niet terug naar het asielzoekerscentrum omdat zij Nederland als transitieland gebruiken en hun reis vervolgen of het land verlaten omdat zij uitgeprocedeerd zijn.

Een 13-jarige Congolese jongen en zijn broer verbleven in het asielzoekerscentrum in Zeewolde. Zij waren sinds enkele maanden uitgeprocedeerd.

Een punt van zorg bij de vermissing van asielzoekers is dat de verdwijning niet altijd vrijwillig hoeft te zijn. De vermisten kunnen het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan mensenhandel.

Een 16-jarig Nigeriaans meisje is in 2001 uit een asielzoekerscentrum verdwenen. Haar leeftijd is vermoedelijk ouder dan opgegeven. Mogelijk werkt ze in de prostitutie

Overigens is het binnen de categorie asielzoekers, net zoals binnen de categorie onbekend, vaak niet bekend wat de toedracht van de vermissing is.

Een 15-jarige Chinese jongen is sinds 2004 vermist. Hij verbleef sinds enkele dagen in Nederland in het asielzoekerscentrum in Zwaag. Op de avond van zijn vermissing is hij bij een snackbar in Zwaag gezien.

In 2006 is een 13-jarig Angolees meisje uit het asielzoekerscentrum in Winschoten verdwenen. Ze vertrok die ochtend op de fiets naar school, maar is er niet aangekomen. Het meisje is verstandelijk gehandicapt en functioneert op het niveau van een 6-jarige.

3.4.3 Reizigers

Het aantal personen dat na een vermoedelijk vertrek naar het buitenland vermist raakt, vormt een tiende deel (10,6%) van de langdurige-vermissingszaken. Over de vermisten die aan deze categorie zijn toegewezen, bestaan indicaties dat zij voornemens waren of feitelijk op weg waren naar het buitenland voor vakantie of permanent verblijf. De ‘reizigers’ onder de langdurig vermisten zien we – vergeleken met de andere categorieën – relatief vaker terug in de periode voor de eeuwwisseling. Een kwart van deze vermisten (25,8%) is voor 2000 vermist geraakt, de rest (74,2%) nadien, met een gelijkmatige spreiding over de jaren.

Een 37-jarige man is in 1995 uit zijn woonhuis in Gouda vertrokken om ‘door Europa te trekken’, zo liet hij als afscheid weten. Zijn portefeuille en rijbewijs zijn later gevonden in Milaan.

Meestal gaat het bij deze categorie om volwassenen (71,2%) en opvallend is dat het veel vaker mannen dan vrouwen betreft, zie tabel 3.12.

Tabel 3.12: Kenmerken categorie reizigers (n=153)⁹

Geslacht	Minderjarig		Volwassen		Totaal	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
vrouwelijk	22	14,4	30	19,6	52	34,0
mannelijk	22	14,4	79	51,6	101	66,0
Totaal	44	28,8	109	71,2	153	100

⁹ Van zes vermisten in deze categorie is het geslacht en/of de leeftijd onbekend.

Het exacte land van vermissing kan niet nader worden geduid, omdat dat meestal niet bekend is. De genoemde landen zijn gebaseerd op vermoedens. Nederland wordt vaak (47,8%) als vermissingsland aangemerkt, omdat dat de laatste locatie is waar iemand is gezien. Ook komt het voor dat er in de systemen enkel een algemene melding wordt gemaakt dat iemand in het buitenland is vermist, zonder nadere specificatie (13,2%). Bij deze categorie langdurig vermisten gaat het voor een belangrijk deel om Nederlanders (48,4%).

Begin 1989 is een 30-jarige vrouw uit Nijmegen vertrokken naar Frankrijk, waar zij mogelijk in een sekte verbleef. Nadat zij uit de sekte is gegaan, is er niets meer van haar vernomen.

Sinds 1997 wordt een 19-jarige jongen vermist. Hij is in dat jaar vanuit Den Haag naar Amerika gegaan en heeft daar drie keer tevergeefs een verblijfsvergunning aangevraagd. Er is eenmaal kort contact geweest met thuis, maar dat is weer verbroken. Vermoed wordt dat hij bij een sekte in Amerika verblijft.

Naast Nederlanders omvat deze categorie Afrikanen, Aziaten en Europeanen (respectievelijk 16,4%, 14,5% en 12,6%) die in Nederland verdwenen zijn en waarvan aangenomen wordt dat zij het land met onbekende bestemming hebben verlaten.

Een van oorsprong Sri Lankaanse vrouw is na haar vakantie met haar twee dochters in het buitenland niet meer teruggekeerd. Vermoedelijk zijn ze in Engeland.

3.4.4 Ontvoering

Ruim honderd langdurige vermissingen (7,1%) hebben we aan de categorie ontvoering kunnen toeschrijven. Ontvoering is feitelijk een misdrijf, maar omdat de

categorie omvangrijk is beschrijven we haar apart. De vermoedelijke ontvoeringszaken die een jaar of langer voortduren, komen vrijwel uitsluitend sinds 2000 voor (95,3%). Een belangrijk deel (36,4%) van de langdurig vermisten in deze categorie is sinds de meest recente jaren (sinds 2009) verdwenen.

Sinds 2011 wordt een 51-jarige man uit Woerden vermist. De man was samen met zijn partner op reis door Mali toen hij uit een hotel in Timboektoe werd ontvoerd samen met enkele andere gasten.

Van de vermisten die vermoedelijk ontvoerd zijn, is de overgrote meerderheid minderjarig (89,8%). In meer dan de helft van de ontvoeringen gaat het om kinderen van 6 jaar of jonger (52,0%). Het blijken vrijwel altijd internationale, parentale kindontvoeringen. Bij deze vermissingszaken bestaan indicaties dat de kinderen onttrokken zijn aan het ouderlijk gezag door een van de ouders of een ander familielid. Soms gaat het om een vermissing van broertjes en zusjes die tegelijkertijd zijn meegenomen. Bij de kindontvoeringen zien we vaker jongens dan meisjes als slachtoffer terug.

Een 7-jarige jongen en zijn 4-jarige zusje uit Den Haag zijn zonder toestemming van hun moeder meegenomen door een familielid. Mogelijk verblijven ze in Soedan bij familie van de vader.

Een op de tien ontvoeringen heeft betrekking op volwassenen. Bij de vrouwelijke volwassenen is er meestal sprake van een moeder die samen met haar kind is verdwenen.

Tabel 3.13: Kenmerken categorie ontvoering (n=98)¹⁰

Geslacht	Minderjarig		Volwassen		Totaal	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
vrouwelijk	39	39,8	8	8,2	47	48,0
mannelijk	49	50,0	2	2,0	51	52,0
Totaal	88	89,8	10	10,2	98	100

¹⁰ Van negen vermisten in deze categorie is het geslacht en/of de leeftijd onbekend.

Een 36-jarige vrouw en haar 13-jarige dochter worden sinds 2006 vermist. Ze zijn voor het laatst gezien in Rotterdam. Sindsdien heeft niemand meer iets van hen vernomen. Moeder en dochter komen oorspronkelijk uit Sri Lanka en zijn waarschijnlijk ontvoerd naar een Franstalig land.

De langdurig vermisten die vermoedelijk het slachtoffer zijn van een ontvoering, zijn voor het grootste deel in Nederland geboren (61,7%) en het land van ontvoering is vrijwel ook altijd Nederland (89,7%). Naast Nederlanders gaat het om Europeanen (9,3%) en Afrikanen (11,2%).

Een 10-jarige, van oorsprong Chinese jongen wordt sinds 2005 vermist. Hij was ondergebracht bij een pleeggezin in Amsterdam. Tijdens het buiten spelen tussen één uur en vier uur is hij verdwenen. Mogelijk is hij meegegaan met bekenden.

3.4.5 Weglopers

Van een klein deel van de langdurig vermisten (6,1%) is op basis van de achtergrondinformatie bekend dat zij hun verblijfplaats of woning zelfstandig hebben verlaten. Dit blijken niet per se minderjarigen te zijn; het gaat in ruim de helft van de gevallen (56,2%) om volwassenen die vermoedelijk zijn weggelopen.

Sinds 2006 wordt een 12-jarige jongen vermist. In 2000 is hij met zijn broer, tante en nicht naar Nederland gevlucht voor de oorlog in Angola. Na een woordenwisseling met zijn tante op een logeeradres in Dordrecht is hij ervandoor gegaan. De jongen is slechthorend en heeft geen familie of kennissen in Nederland wonen.

Bij deze categorie langdurig vermisten moet veelal gedacht worden aan mensen die zorginstellingen, opvanghuizen en voorzieningen voor begeleid wonen hebben verlaten. Maar ook zien we veel zaken terug waarin mensen in verwarde toestand hun eigen woning hebben verlaten. Dat betekent dat psychiatrische

en psychologische problemen bij dit type vermisten veel voorkomen. In mindere mate omvat deze categorie ook vermisten waarbij geen sprake is van een indicatie voor verwardheid en die na het zelfstandig verlaten van de woning, school of werk niet meer terug zijn gekeerd.

Sinds 2006 wordt een 71-jarige Nederlandse vrouw uit Leidschendam vermist. Ze verbleef in een psychiatrische kliniek. De vrouw is verward en depressief vertrokken en is mogelijk richting Gelderland vertrokken, waar ze een groot deel van haar leven heeft gewoond.

Sinds 2010 wordt een 32-jarige man uit Den Helder vermist. Hij is in de middag rond vier uur weggelopen uit de GGZ-instelling waar hij verbleef. Mogelijk heeft hij de boot genomen naar Texel of de trein naar Amsterdam of is hij de duinen ingelopen. Hij heeft dringend medicijnen nodig.

Dit type zaken komt voornamelijk sinds het jaar 2000 in de databases voor en dan met name sinds 2009 (49,5%).

In tabel 3.14 is te zien dat er meer vrouwen dan mannen tot de categorie weglopers behoren. Als we de leeftijdsgroepen erbij betrekken, blijkt dit verschil tussen de seksen voornamelijk te bestaan bij de minderjarige vermisten in deze categorie. Meer meisjes dan jongens zijn vermist nadat ze vermoedelijk zijn weggelopen. Bij volwassenen geldt een omgekeerd patroon; iets meer mannen dan vrouwen vallen binnen deze categorie.

Tabel 3.14: Kenmerken categorie weglopers (n=80)¹¹

Geslacht	Minderjarig		Volwassen		Totaal	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
vrouwelijk	22	27,5	21	26,2	43	53,7
mannelijk	13	16,3	24	30,0	37	46,3
Totaal	35	43,8	45	56,2	80	100

11 Van elf vermisten in deze categorie is het geslacht en/of de leeftijd onbekend.

De etnische origine van de weglopers varieert, waarbij Nederlanders (35,2%) en Afrikanen (23,1%) het grootste deel vormen. Het land van vermissing is voor zover bekend vrijwel altijd Nederland (94,5%).

In 1971 heeft een 26-jarige Nederlandse vrouw na een ruzie de echtelijke woning in Koudekerk aan den Rijn verlaten met achterlating van haar drie jonge kinderen. Volgens haar man is ze rond drie uur 's nachts vertrokken. De vrouw heeft enkele kledingstukken, geld en haar paspoort meegenomen. Sindsdien is nooit meer iets van haar vernomen.

Sinds 2006 wordt een 18-jarige Marokkaanse jongen met een verstandelijke handicap vermist. Hij logeerde bij familie in Gouda. De jongen is vaker van huis weggelopen en hij reisde dan vaak per trein. Hij heeft geen persoonlijke bezittingen meegenomen.

3.4.6 Misdrijf

Van een klein deel van de langdurige-vermissingszaken (3,4%) bestaat op basis van geregistreerde informatie het vermoeden dat er sprake is van een misdrijf. We hebben zaken enkel aan deze categorie toegewezen als dit vermoeden door de politie in de databases is geuit.

Een 35-jarige man wordt sinds 2005 vermist. Hij is verdwenen vanaf zijn woonadres en liet zijn hond achter. Zijn huisgenoten hebben hem voor het laatst gezien. Hij belde die middag naar een kennis met de mededeling dat hij een transactie ging doen en de volgende dag langs zou komen. Sindsdien is hij niet meer gezien en is zijn telefoon onbereikbaar. Een misdrijf wordt niet uitgesloten.

Kijken we bij deze categorie naar het tijdvak waarin de vermissingen plaatsvonden dan blijkt dat meer dan de helft (54,9%) van dit type vermissingen – in tegenstelling tot de andere onderscheiden categorieën – van voor de eeuwwisseling dateert, met name gedurende het tijdvak 1980-2000 (47,1%).

Een 19-jarige vrouw verdween in 1984 uit de ouderlijke woning in Werkendam nadat ze een avond in Gorinchem had doorgebracht. Ze is door een buurjongen bij haar huis afgezet en is sindsdien niet meer gezien. In de keuken zijn bloedsporen van de vrouw en van onbekenden aangetroffen en tekenen van geweld. Voor een misdrijf wordt gevreesd.

De voorbeelden laten zien dat de variëteit in verdwijningzaken die vermoedelijk aan een misdrijf zijn toe te schrijven groot is. Zo zijn er zaken waarin een familielid of (ex-)partner genoemd wordt als mogelijke verdachte in de verdwijningszaak. Bij andere zaken wordt uitgegaan van een misdrijf omdat er een bloedspoor is aangetroffen op bijvoorbeeld kleding of in de woning. Bij sommige vermisten gaat het om bekenden van de politie die zich in het criminele milieu begeven. Bij een aantal zaken wordt van een misdrijf uitgegaan omdat er een lichaamsdeel van de vermiste is aangetroffen. De persoon blijft daarmee echter nog steeds vermist. Ten slotte bestaat bij enkele zaken het vermoeden dat de vermiste het slachtoffer is geworden van mensenhandel.

Sinds 1991 wordt een 31-jarige vrouw uit Amsterdam vermist. Ze vertrok met haar man naar Duitsland om een bruiloft van vrienden te vieren. Na anderhalve maand kwam de man alleen terug en gaf uiteenlopende verklaringen voor het wegblijven van zijn vrouw. De vrouw heeft zeven kinderen die ze nooit zonder bericht zou achterlaten. Op de dag van verdwijning was zij in het gezelschap van haar echtgenoot en een onbekende man.

In twee derde van deze zaken (66,7%) is de vermiste van Nederlandse komaf en het merendeel is voor het laatst gezien in Nederland (90,2%). Naast Nederlanders omvat de categorie voornamelijk Aziaten en Europeanen (respectievelijk 11,8% en 7,8%).

Bij de vermisten die vermoedelijk het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf, gaat het op vier zaken na om volwassenen (91,1%). De minderjarigen in deze categorie zijn enkel meisjes. Opvallend is dat de vermisten bij de volwassenen relatief vaker mannen dan vrouwen zijn. Zie tabel 3.15 voor een weergave van deze bevindingen.

Tabel 3.15: Kenmerken categorie misdrijf (n=45)¹²

Geslacht	Minderjarig		Volwassen		Totaal	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
vrouwelijk	4	8,9	12	26,7	16	35,6
mannelijk	0	0,0	29	64,4	29	64,4
Totaal	4	8,9	41	91,1	45	100

3.4.7 Oorlog

Een relatief klein aantal langdurige vermissingen (3,3%) betreft mensen die in de oorlog vermist zijn geraakt. Deze vermissingszaken dateren logischerwijze uitsluitend uit de oorlogsjaren tot 1947. Bij dit aantal moeten we opmerken dat het enkel de oorlogsvermisten betreft die in de door ons geanalyseerde databases staan geregistreerd. In werkelijkheid ligt het aantal oorlogsvermisten vele malen hoger (circa 600 in de periode 1940 tot 1945).

Wat betreft de oorlogsvermisten waar we zicht op hebben, gaat het in driekwart van de zaken om Nederlanders (75,5%) en van de meesten bestaat het vermoeden dat zij tijdens de oorlog in Nederland vermist zijn geraakt (67,3%).

Een 28-jarige Nederlandse man van Joodse afkomst is sinds 1945 vermist. Hij was machinist bij de spoorwegen. De man heeft in augustus 1945 voor het laatst contact gehad met zijn ex-schoonzuster.

Onder de oorlogsvermisten bevinden zich, op een 16-jarige na, enkel volwassenen (97,8%). Het merendeel (76,1%) was ouder dan 25 jaar ten tijde van de vermissing. De oudste vermiste was op dat moment 48 jaar. Op een na betreft het allemaal mannen.

Een 31-jarige verzetsman reed in 1944 op een damesfiets van zijn woonplaats Rheden naar Deventer om een radio op te halen. Tijdens de terugweg is hij verdwenen. Het was Dolle Dinsdag en de verzetsman had belastende lectuur bij zich.

¹² Van zes vermisten in deze categorie is het geslacht en/of de leeftijd onbekend.

3.4.8 Ongeval of ramp

Ten slotte bestaat er over eveneens een klein deel van de langdurig vermisten (2,9%) het vermoeden dat zij het slachtoffer zijn geworden van een ongeval of een ramp. Een derde deel (32,6%) van dit type vermissingen dateert van voor de eeuwwisseling. De zaken in deze categorie hebben hoofdzakelijk betrekking op vermoedelijke verdrinkingen.

Sinds 2009 wordt een 43-jarige vrouw op Bonaire vermist. Ze is in de ochtend naar de duikplaats Karpata gereden om te gaan duiken. Enkele uren later is haar auto aangetroffen, maar van de vrouw geen spoor. Vermoedelijk is de ervaren duikster verongelukt tijdens het duiken.

Sinds 2011 wordt een 20-jarige man uit 't Zand vermist. Hij verdween tijdens zijn stage op een vrachtschip ter hoogte van de Canadese kust in de Atlantische Oceaan.

Behalve dat het om duik- en snorkelongevallen op vakantie gaat, omvat deze categorie in het bijzonder vermiste zeelieden en opvarenden. Daarnaast betreft het zaken waarbij een vermoeden bestaat dat iemand zichzelf van het leven heeft beroofd.

Een 35-jarige Belgische man is sinds 1995 vermist. Hij heeft zijn auto en papieren achtergelaten bij de Oosterscheldekering. De man had relatieproblemen. Vermoedelijk is hij in de Oosterschelde gesprongen.

Twee derde van deze vermisten is van Nederlandse afkomst (67,4%). Naast Nederlanders gaat het voornamelijk om Europeanen en Aziaten (beiden 9,3%). Het land van vermissing is niet altijd goed te duiden in deze zaken, omdat vaak niet bekend is waar iemand precies vermist is geraakt. Nederland wordt in twee derde van de zaken als vermissingsland aangemerkt (67,4%) en in een kleiner deel (14,0%) een ander Europees land of een ander continent, waaronder Azië, Zuid-Amerika en Afrika.

In 1975 verdween een 33-jarige man onder mysterieuze omstandigheden op zee, in een poging met het kleinste zeiljacht ooit de Atlantische Oceaan over te steken. De boot is een jaar later leeg voor de kust van Ierland aangetroffen.

Zoals voor de misdrijven geldt, is het ook bij deze categorie vermisten opvallend dat het op een enkel geval na uitsluitend om volwassenen gaat (97,4%). Daarnaast zijn het in hoofdzaak vermisten van het mannelijke geslacht (86,8%).

Een 48-jarige Nederlandse man verbleef in 2002 voor een vakantie op de Filippijnen in San Juan op het eiland Siquijor. Hij vertrok rond elf uur in een boot in het gezelschap van twee Nederlandse broers en twee Filipijnse gidsen om op Apo Island te gaan snorkelen.

Slotbeschouwing

De analyse van langdurige vermissingen in Nederland biedt voor het eerst op basis van feitelijke gegevens nader inzicht in de aard en omvang van dit fenomeen. De landelijke lijst langdurig vermiste personen is een operationeel bijproduct van dit onderzoek. In dit slothoofdstuk geven we een samenvatting van de wijze waarop de landelijke lijst langdurig vermiste personen is samengesteld en schetsen we de belangrijkste bevindingen over de vermisten en vermissingen. We besluiten het hoofdstuk met een beschouwing van de waarde en de toekomst van de landelijke lijst.

4.1 Landelijke lijst

Voor de registratie van vermiste personen bestaan verschillende databases. In de praktijk betekent dit dat een landelijk overzicht van vermiste personen ontbreekt omdat de registraties versnipperd zijn over deze databases. Om tot een overzicht te komen van personen die een jaar of langer vermist zijn, hebben we een inventarisatie gemaakt van de bestaande databases voor vermiste personen en de inhoud daarvan geanalyseerd. Het betreft de database van VERMIST, de database van de website van de politie over vermiste personen, de politiële signaleringssystemen OPS en NSIS en het Vermiste Personen Systeem van de politie. Geen enkele database bevat een compleet overzicht van vermiste personen, maar er is wel overlap tussen de databases. Langdurig vermisten hebben we gedefinieerd als personen die een jaar of langer in Nederland vermist zijn en Nederlanders die een jaar of langer in het buitenland zijn vermist.

Omdat langdurige vermissingen een dynamisch fenomeen zijn, hebben we een peildatum gehanteerd (1 april 2013). Dat houdt in dat we in de databases op zoek zijn gegaan naar personen die voldoen aan de definitie en die minimaal een jaar voor de gestelde peildatum zijn verdwenen, dat wil zeggen op of voor 1 april 2012.

De geraadpleegde databases bevatten ruim 18.000 registraties van vermiste personen. Vanwege de grote verschillen in inhoud, kwaliteit en technische

omgeving van de verschillende databases is een geautomatiseerde ontsluiting van de registraties van langdurig vermisten niet mogelijk. De extractie binnen de databases hebben we daarom handmatig gedaan. De beschikbare informatie over de langdurig vermisten is overgenomen in een daarvoor ontwikkeld bestand, waarin we gegevens over de vermisten, gegevens over de vermissing en de bronnen hebben geregistreerd. Het bestand is vervolgens opgeschoond door dubbelingen eruit te halen en informatie te optimaliseren.

De samenvoeging van de informatie uit de verschillende databronnen leverde een voorlopig overzicht op van 2720 (unieke) langdurig vermiste personen. Dit overzicht is aan de regionale eenheden en de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie voorgelegd ter verificatie en aanvulling. Deze exercitie heeft 108 nieuwe namen opgeleverd en ervoor gezorgd dat 1331 langdurig vermisten van de lijst verwijderd zijn, omdat deze volgens politieke of gemeentelijke informatie reeds terecht bleken te zijn. Daarmee bestaat de landelijke lijst langdurig vermiste personen uiteindelijk uit 1497 unieke records. Ons land telt dus op 1 april 2013 bijna 1500 langdurig vermiste personen.

4.2 Aard en omvang

Om inzicht te krijgen in de aard en kenmerken van de langdurige vermissingen hebben we een analyse gemaakt van de informatie over de bijna 1500 zaken. Daarbij moeten we opmerken dat er in de registraties soms informatie ontbreekt over achtergronden en kenmerken van de vermissingen. Bepaalde persoonsgegevens als geboortedatum, geslacht en land van herkomst zijn in een aantal gevallen niet bekend. Ook de kenmerken van de vermissing worden niet altijd geregistreerd. De informatie waarover we wel beschikken, biedt echter voldoende input om de aard en kenmerken van langdurige vermissingen inzichtelijk te maken.

4.2.1 Omvang

Het merendeel van de 1497 registraties van langdurig vermisten (95%) gaat over personen die sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw vermist zijn geraakt. Een verklaarbare bevinding, omdat er sinds die periode databases in gebruik zijn genomen waarin vermiste personen kunnen worden geregistreerd. Met name vanaf de eeuwwisseling zijn veel langdurig vermisten opgenomen in de data-

bases (80%). Deze periode kunnen we beschouwen als een goede referentieperiode, omdat er sindsdien steeds consequenter wordt geregistreerd. Afgaande op de registraties vanaf het jaar 2000 kunnen we concluderen dat er jaarlijks gemiddeld bijna honderd personen een jaar of langer vermist raken.

Ruim de helft van de langdurig vermisten is tussen de één en tien jaar uit beeld. Dit betreft de vermissingszaken die na de eeuwwisseling spelen. Voor vier op de tien zaken geldt dat ze al langer dan tien jaar duren. Behalve dat het hierbij voor een deel om slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog gaat, betreft dit met name verdwijningen in de periode 1980 tot 2000.

4.2.2 Herkomst

Langdurig vermisten hebben we gedefinieerd als personen die een jaar of langer in Nederland vermist zijn en Nederlanders die een jaar of langer in het buitenland zijn vermist. Inherent aan vermissingen is dat het niet altijd duidelijk is waar iemand verdwenen is. Uit de informatie is wel op te maken dat er voor bijna twee op de drie zaken indicaties zijn dat Nederland het land van vermissing is. De meeste vermissingen vinden dus in Nederland plaats en daarbij gaat het voor het merendeel om niet-Nederlanders. Van de meeste vermisten is namelijk het geboorteland bekend en dat biedt inzicht in hun etnische herkomst. Bij ruim een kwart van de zaken gaat het om Nederlanders. Een groter deel van de vermisten, ruim de helft, is niet in Nederland geboren. De meesten zijn in Afrika of Azië geboren. Niet-Nederlanders die in Nederland langdurig vermist raken, vormen daarmee de hoofdmoot van de langdurig vermisten.

4.2.3 Leeftijd en geslacht

De helft van de langdurig vermisten is ten tijde van de vermissing 18 jaar of ouder. Gezien de duur van de vermissingen zijn de meeste langdurig vermisten – bij leven – inmiddels volwassen.

Ruim de helft van de langdurig vermisten is van het mannelijke geslacht. Gerelateerd aan leeftijd blijkt het bij de vermiste mannen veelal om volwassenen te gaan, terwijl de vermisten van het vrouwelijke geslacht vooral minderjarigen zijn. De vermissingen betreffen ongeveer evenveel minderjarige jongens als minderjarige meisjes, maar het aantal volwassen mannen ligt hoger dan het aantal volwassen vrouwen.

Ook blijkt er een verschil te bestaan tussen de herkomst van de vermisten in relatie tot de leeftijdsgroepen. Bij de langdurig vermisten uit Nederland en andere westerse landen gaat het vooral om volwassenen. De vermisten uit Afrikaanse en Aziatische landen zijn grotendeels minderjarig ten tijde van de vermissing.

4.3 Typering

De aard van vermissingszaken is vaak lastig te duiden. Vaak is niet duidelijk wat er gebeurd kan zijn; dat bemoeilijkt het speuren naar vermisten. In de geregistreerde informatie over de langdurige vermissingen zijn we toch op zoek gegaan naar een rode draad om een deel van de zaken nader te kunnen typeren. Ruim de helft van de zaken leent zich hiervoor, omdat daarin nadere informatie over de vermissing beschikbaar is. De analyse van deze zaken leert dat de achtergronden en kenmerken van langdurig vermisten sterk kunnen variëren. We hebben op basis van de beschikbare informatie zeven categorieën onderscheiden die elk een eigen profiel kennen: asielzoekers, reizigers, ontvoering, weglopers, misdrijf, oorlog en ongeluk/ramp.

4.3.1 Asielzoekers

Het relatief grote aantal Afrikanen en Aziaten onder de langdurig vermisten die in Nederland verdwijnen, houdt verband met de categorie asielzoekers. Deze categorie heeft een belangrijk aandeel in de landelijke lijst langdurig vermiste personen. Bijna een kwart van de langdurig vermisten kan tot deze categorie gerekend worden. Dat het bij deze bevolkingsgroepen vooral om minderjarigen gaat, is verklaarbaar omdat het veelal alleenstaande, minderjarige asielzoekers (AMA's) betreft. Bij de vermiste AMA's zien we iets vaker meisjes dan jongens, terwijl zich onder de volwassen vermiste asielzoekers meer mannen dan vrouwen bevinden. De hoofdmoot van dit type vermissingen speelde zich af tussen 2000 en 2005.

4.3.2 Reizigers

Van een tiende van de zaken is bekend dat iemand na een vermoedelijk vertrek naar het buitenland vermist is geraakt. Volwassen mannen zijn in deze categorie oververtegenwoordigd; het gaat in een beperkter aantal zaken om vrouwen of minderjarigen. Circa de helft van deze reizigers is van Nederlandse herkomst, maar ook niet-Nederlanders verdwijnen op weg naar het buitenland.

4.3.3 Ontvoering

Van de bijna 1500 langdurige vermissingen zijn er minstens 100 te categoriseren als vermoedelijke ontvoering. De vermisten in deze categorie zijn bijna altijd kinderen en de achtergrondinformatie over dit type vermissingen wijst veelal in de richting van internationale, parentale kindontvoeringen. Het merendeel van deze ontvoeringen speelt zich af in de meest recente jaren (vanaf 2009).

4.3.4 Weglopers

Bijna 100 vermisten op de lijst kunnen we typeren als weglopers. Ook deze zaken dateren voornamelijk van de laatste jaren. De categorie omvat in hoofdzaak langdurig vermisten die vermoedelijk zijn weggelopen uit zorginstellingen en voorzieningen. Het zijn vaker volwassenen dan kinderen. Bij de minderjarigen zijn het vaker meisjes dan jongens. Naast Nederlanders zijn in deze categorie Afrikanen oververtegenwoordigd.

4.3.5 Misdrijf

Naast de strafbare ontvoeringen, kunnen we uit de informatie destilleren dat er bij ten minste 50 van de bijna 1500 langdurig vermisten bij de politie een vermoeden van een misdrijf bestaat. In tegenstelling tot de andere onderscheiden categorieën speelden deze zaken vooral voor de eeuwwisseling. Het leeuwendeel van dit type vermisten betreft volwassen mannen van Nederlandse komaf.

4.3.6 Oorlog

Een categorie die vrijwel uitsluitend vertegenwoordigd wordt door Nederlandse volwassen mannen is die van de oorlogsslachtoffers. Deze zaken dateren logischerwijze uit de oorlogsjaren. We moeten bij deze categorie in rekenschap nemen dat de bijna 50 zaken in deze categorie een ondergrens vormen. Voor oorlogsslachtoffers is er namelijk een aparte database die we niet hebben meegenomen in de analyse. Het aantal dat we hier noemen, betreft enkel de oorlogsvermisten die (ook) zijn opgenomen in de door ons onderzochte databases.

4.3.7 Ongeval of ramp

Een laatste onderscheiden categorie is die van vermisten die vermoedelijk zijn omgekomen bij een ongeval of ramp. Zolang deze personen niet zijn teruggevonden, blijven zij als vermist te boek staan. Ruim 40 vermisten hebben we aan deze categorie kunnen toebedelen. Opvallend is dat het bij dit type vermissingszaken in hoofdzaak gaat om vermoedelijke verdrinkingen van veelal Nederlandse, volwassen mannen. De vermisten zijn als opvarende van een schip of tijdens een excursie op het water verdwenen.

4.3.8 Conclusies

De gemene deler van de langdurig vermisten is dat het vooral gaat om mannen en om niet-Nederlanders. Relatief bevinden zich evenveel minderjarigen als volwassenen onder de langdurig vermisten. Uit de interpretatie van de vermoedelijke redenen van vermissing kunnen we concluderen dat er op hoofdlijnen een verschil is tussen de leeftijdsgroepen van de langdurig vermisten. Minderjarige vermisten zijn vooral als asielzoeker en als slachtoffer van parentale kindontvoeringen te categoriseren. Minderjarige meisjes hebben daarnaast een relatief groot aandeel onder de weglopers. Volwassenen komen bij deze laatste categorie vaker voor dan minderjarigen. En in het bijzonder geldt dat vermiste volwassen mannen te relateren zijn aan gebeurtenissen als de Tweede Wereldoorlog, een ongeval, een misdrijf of een buitenlandse reis. Een belangrijke kanttekening bij deze gegevens is dat het om vermoedelijke redenen gaat die kunnen overlappen. Van geen van de vermisten op de landelijke lijst kan met zekerheid gesteld worden wat er is gebeurd; ze zijn immers (nog) niet terug-

gevonden. Bovendien is er voor een belangrijk deel van de langdurig vermisten op de lijst onvoldoende informatie beschikbaar om te interpreteren wat er gebeurd zou kunnen zijn. Die onwetendheid over de toedracht is inherent aan vermissingen.

4.4 Tot slot

De behoefte aan een centraal overzicht van vermisten is reeds in de jaren 90 uitgesproken door Schouten, Van den Eshof en Jonge Vos (1996). Meer recent is de noodzaak van inzicht in de aard en omvang van het aantal vermisten in Nederland onderstreept door de Landelijke Werkgroep Vermiste Personen (Hofman e.a., 2011). Met het onderhavige onderzoek hebben we voor een deel in deze behoefte kunnen voorzien. De in het kader van dit onderzoek samengestelde landelijke lijst langdurig vermiste personen vormt op dit moment het meest betrouwbare overzicht van personen die een jaar of langer verdwenen zijn. Alle vermisten op de landelijke lijst staan als vermist geregistreerd in een of meerdere databases. Het veredelen en samenvoegen van de informatie uit de diverse databases bleek noodzakelijk om tot een centraal overzicht te komen, aangezien twee derde van de langdurige vermissingen op de landelijke lijst in slechts een van de geraadpleegde databases is opgenomen. De overlap tussen de databases is dus beperkt. Op de landelijke lijst langdurig vermiste personen staan 1497 namen. Hierbij moeten we opmerken dat dit overzicht niet meer dan een benadering van de werkelijkheid is, omdat niet alle vermisten in een van de databases terechtkomen. Bovendien kunnen geregistreerde vermisten uit de systemen verdwijnen wegens periodieke, automatische opschoning. Daarmee kunnen we stellen dat het totaal van 1497 langdurig vermisten een ondergrens vormt van het werkelijke aantal. Bovendien is dit aantal een momentopname. Ten behoeve van de analyse hebben we onze databronnen moeten bevriezen. Vermissingen zijn geen statisch gegeven. Illustratief voor de dynamiek van het fenomeen is dat er in de loop der tijd een aantal vermisten terecht is gemeld of is teruggevonden. Een voorbeeld hiervan is de vondst van een autowrak in de Nederrijn bij Huissen in januari 2015 met in de auto de stoffelijke overschotten van vier mensen. Het viertal was sinds 1998 vermist.

De landelijke lijst langdurig vermiste personen is overgedragen aan de Nationale Politie. Het Landelijk Bureau Vermiste Personen (LBVP) van de Landelijke Eenheid beheert deze landelijke lijst. Daarnaast hebben we aan de regionale eenheden een aparte lijst langdurig vermiste personen overgedragen met

daarop een extractie van de langdurig vermisten die geregistreerd staan in de betreffende eenheid. De landelijke lijst langdurig vermiste personen vormt daarmee momenteel het operationele overzicht voor de Nationale Politie; het LBVP en de regionale eenheden spannen zich in om de lijst te continueren en te actualiseren.

Tot besluit willen we opmerken dat de monitoring van langdurig vermisten altijd een lastig punt is geweest. Met de landelijke lijst langdurig vermiste personen is nu ten dienste van de Nationale Politie een inhaalslag gemaakt. De fysieke lijst betreft een Excel-bestand. Idealiter wordt de inhoud van dit bestand verdeeld in een landelijk, geautomatiseerd systeem voor de Nationale Politie waarin de vermissingszaken op uniforme wijze gemonitord en geactualiseerd worden. De opgetekende ervaringen van specialisten en coördinatoren Vermiste Personen bij de verschillende eenheden leren dat een dergelijk systeem betrouwbaar, toegankelijk, gebruiksvriendelijk en tegelijkertijd dwingend moet zijn. Daarnaast is het vanzelfsprekend cruciaal dat de data bewaard blijven. Het op de kaart blijven houden van langdurig vermisten is immers niet alleen voor de politie, maar ook voor de vermisten zelf en hun achterblijvers van eminent belang.

Literatuur

- Baas, M. (2011). *Vermist. Een onderzoek naar de wijze van inschatten van de ernst van meldingen van vermiste personen in het Korps Gelderland-Midden in Nederland en de Cel Vermiste Personen in België*. Leergang Recherchekundige Master, algemene recherchekunde, niveau 5. Arnhem: Regiopolitie Gelderland-Midden.
- Cel Vermiste Personen (2013). 'Jaarverslag 2013'. www.polfed-fedpol.be.
- Cossyns, C., F. Goossens & G. Cumps (2007). 'Disfuncties bij de opsporing van vermiste personen: bedenkingen van het Vast Comité P'. In: *Politiejournaal & Politieofficier* 9, 26-32.
- Hedges, C. (2002). *Missing you already: a guide to the investigation of missing persons*. London: Home Office.
- Hofman, E.L., C. Krol, K. Snijders & E. van Werven (2011). *Eindrapport Landelijke Werkgroep Vermiste Personen*. Alphen aan den Rijn: Politie en Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- James, M., J. Anderson & J. Putt (2008). *Missing persons in Australia. Research and public policy report no. 86*. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- Newiss, G. (2005). 'A study of the characteristics of outstanding missing persons: implications for the development of police risk assessment'. In: *Policing and Society* 15-2, 212-225.
- NCIC (2013). 'NCIC missing person and unidentified person statistics for 2013'. www.fbi.gov/about-us/cjis/ncic/ncic-missing-person-and-unidentified-person-statistics-for-2013.
- NPIA - National Policing Improvement Agency (2005). *Guidance on the management, recording and investigation of missing persons*. Londen: NPIA.
- NPIA - National Policing Improvement Agency (2010). *Guidance on the management, recording and investigation of missing persons*, 2nd ed. Londen: NPIA.
- NPIA - National Policing Improvement Agency (2011). *Missing persons: data and analysis 2009/2010*. Londen: NPIA.

- Remue, A. & W. De Bock (2010). *Zeg nooit nooit – 15 jaar CelVermiste Personen*. Gent: Uitgeverij Borgerhoff & Lamberigts.
- Ritter, N. (2007). 'Missing persons and unidentified remains: the nation's silent mass disaster'. In: *National Institute of Justice Journal* 256, 2-7.
- Schouten, S.A., P. van den Eshof & A. Jonge Vos (1996). 'Vermiste personen in Nederland. Resultaten van een landelijk onderzoek'. In: S.A. Schouten (red.). *Vermiste personen. Registratie en opsporing*. Zoetermeer: KLPD, Divisie Centrale Recherche Informatie.
- Schouten, S.A. & P. van den Eshof (2002). *Handboek vermiste personen. Deel 1: procedure en registratie*. Zoetermeer: KLPD/NRI.
- Website van de FBI: <http://www.fbi.gov/about-us/cjis/ncic/ncic-missing-person-and-unidentified-person-statistics-for-2013#MissingPersonMonthlyTotals2013-3>.
- Website van de Australische overheid: <http://www.missingpersons.gov.au/missing-persons/overview.aspx>.
- Website van de politie in het Verenigd Koninkrijk: <http://missingpersons.police.uk/en/about/our-history>.

Bijlagen

1 Betrokken politiefunctionarissen Nationale Politie

In deze lijst staan politiefunctionarissen van de Nationale Politie die op enigerlei wijze hun medewerking hebben verleend aan het onderzoek. Dat kan inhouden dat zij een bijdrage hebben geleverd aan een interview en/of zich hebben ingespannen voor de datalevering dan wel de datacontrole van de landelijke lijst langdurig vermiste personen. Omdat het voor ons niet altijd bekend is welke collega's ook achter de schermen een bijdrage hebben geleverd, kan het voorkomen dat niet iedereen vermeld staat.

Miranda Baas
Johan van den Berg
Rene Bergwerff
Claske Borggreve
Kenneth Damasco
Harco Derksen
Paul van den Eshof
Elleke van Gelder
Renata van der Harst
Han van der Heijden
Eugène Heijnen
Tineke Hendriks
Inge Hergarden
Fred Hollander
Jolanda Jonker
Eddy Klein Hofmeijer
Godfried Klerkx
Nellie de Koning
Jurgen Kukler
Jeanette Leeuw
Carina van Leeuwen

Bianca Lootsma
Ingrid Maas
Maroesjka Olislagers
Charisse Orman
Josje Pluimert
Lidy Postma
Jan Rogier
Irma Schijf
Bert van het Schip
Carlo Schippers
Jo Schroeder
Marly de Sera
Leo Simais
Ruud Smakman
Jan Tolner
Jan Willem Tuinman
Janny Tuitert
Ria Veenstra
Willeke van Verseveld
Annet Vooren
Melinda de Waal
Miranda Wahle
Bob Willemsen
Izanne de Wit
Jan ZambEEK
Marco Zanen
Rijn van Zoelen
Thijs Zuidland
Aad van Zuilen
Arie Zwaan

2 Stappenplan inventarisatie langdurig vermiste personen

In het onderzoek naar langdurig vermiste personen wordt een omvangsschatting gemaakt op basis van verschillende registratiebronnen. We hebben een lijst opgesteld van personen die een jaar of langer vermist zijn. De vijf bronnen voor deze lijst zijn:

- VERMIST;
- het Vermiste Personen Systeem (VPS);
- de politiewebsite;
- NSIS;
- OPS.

In deze registratiebronnen zijn de volgende selectiecriteria toegepast:

- een jaar of langer vermist;¹³
- vermissingen in Nederland;
- vermiste Nederlanders in het buitenland.

De informatie uit de registratiebronnen is met elkaar vergeleken en samengevoegd. Dit heeft geresulteerd in een voorlopige landelijke lijst van langdurig vermisten. In het bijgevoegde Excel-document staat de lijst van langdurige vermissingen voor de eigen eenheid weergegeven.

Verzoek aan de eenheden

We hebben drie concrete verzoeken aan alle eenheden om samen te komen tot een goed en zo compleet mogelijk overzicht van langdurig vermiste personen:

- 1 het checken van de lijst met langdurig vermisten voor de eigen eenheid;
- 2 het aanvullen van de NSIS-informatie;
- 3 het opgeven van opgehelderde langdurige-vermissingszaken.

¹³ De gehanteerde peildatum is 1 april 2013. Langdurig vermiste personen zijn die personen die voor 1 april 2012 zijn vermist.

1 Checken van de lijst met langdurig vermiste personen

Op tabblad 1 van het Excel-document staat de lijst met langdurig vermiste personen. Om een zo zuiver mogelijke lijst en omvangbepaling van het aantal langdurig vermiste personen te krijgen, verzoeken wij u de lijst na te lopen en aan te geven:

- of een vermiste inmiddels terecht is;
- welke langdurige vermissingen in de lijst ontbreken.

Vermisten in de lijst zijn terecht

- Als bij de check blijkt dat een vermiste op de lijst inmiddels terecht is, graag dit aangeven in de laatste kolommen ‘TERECHT’ op tabblad 1.
- Geef tevens aan wat de datum is dat iemand terecht is en daarachter een omschrijving. Een omschrijving kan zijn dat iemand dood is gevonden, zelf is teruggekeerd, slachtoffer is van een misdrijf enzovoort.

Vermisten in de lijst ontbreken

- Als er langdurig vermisten in de eenheid op de lijst ontbreken, de informatie daarover graag op een nieuwe regel onderaan de lijst op tabblad 1 invullen.

2 Checken van de NSIS-lijst

Op tabblad 2 van het Excel-document staat de lijst met NSIS-registraties. De informatie uit NSIS waarover wij beschikken, is summier, waardoor wij niet voor alle NSIS-registraties kunnen controleren of het een langdurig vermiste persoon uit Nederland betreft. Het kan namelijk voorkomen dat een langdurig vermiste wel in NSIS staat en verder niet in de andere registratiesystemen voorkomt.

NSIS-check

- Wij verzoeken u om voor de eigen eenheid de resterende NSIS-registraties op te zoeken en de informatie in- en aan te vullen op tabblad 2 ‘NSIS check-list’.
- Let op: de informatie in de kolommen hoeft alleen te worden ingevuld als de vermissingsdatum vóór 1 april 2012 ligt. Alleen dan betreft het namelijk langdurige vermissingen.

Mocht het wat betreft tijd en capaciteit niet lukken om de NSIS-check te doen, dan kunnen wij altijd bijspringen. We beschikken over toestemming van het College van procureurs-generaal om de politie-informatie in te zien.

3 *Aanvullen van opgehelderde vermissingszaken*

In het onderzoek willen we een selectie van openstaande langdurige-vermissingszaken vergelijken met opgehelderde langdurige-vermissingszaken. Vanuit de databases van de politiewebsite en het tv-programma VERMIST hebben we zicht op een reeks opgehelderde zaken. Deze staan weergegeven op tabblad 3 'Opgehelderde vermissingen'. Dit geeft slechts een beperkt zicht op opgeloste zaken.

- Wij verzoeken u om opgehelderde, langdurige vermissingszaken die bij u bekend zijn, toe te voegen aan de lijst op tabblad 3 'Opgehelderde vermissingen'.
- Het gaat om vermissingen die *na een jaar of langer* zijn opgehelderd.

Leden Redactieraad Programma Politie & Wetenschap

Voorzitter prof. dr. H.G. van de Bunt
Hoogleraar Criminologie
Erasmus Universiteit Rotterdam

Leden mr. drs. C. Bangma
Politieacademie, Hoofd School voor Hogere Politiekunde

mr. W.M. de Jongste
Projectbegeleider Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

prof. dr. P. van Reenen
Van Reenen-Russel Consultancy b.v.
Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten (SIM)
Universiteit Utrecht

mr. F. Smilda
Kwartiermaker Divisie Informatie, Politie Noord Nederland

Secretariaat Programmabureau Politie & Wetenschap
Politieacademie
Arnhemseweg 348
7334 AC Apeldoorn

Postbus 834
7301 BB Apeldoorn
www.politieenwetenschap.nl

Uitgaven in de reeks Politiekunde

1. **Criminaliteit in de virtuele ruimte**
P. van Amersfoort, L. Smit & M. Rietveld, DSP-groep, Amsterdam/
TNO-FEL, Den Haag, 2002
2. **Cameratoezicht. Goed bekeken?**
I. van Leiden & H.B. Ferwerda, Advies- en Onderzoeksgroep Beke,
Arnhem, 2002
3. **De 10 stappen van Publiek-Private Samenwerking (PPS)**
J.C. Wever, A.A. van Pel & L. Smit, DSP-groep, Amsterdam/TNO-FEL,
Den Haag, 2002
4. **De opbrengst van projecten. Een verkennend onderzoek naar de bijdrage van projecten aan diefstalbestrijding**
C.J.E. In 't Velt, e.a., NPA-Onderzoeksgroep, LSOP, Apeldoorn, 2003
5. **Cameratoezicht. De menselijke factor**
A. Weitenberg, E. Jansen, I. van Leiden, J. Kerstholt & H.B. Ferwerda,
Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem/TNO, Soesterberg, 2003
6. **Jeugdgroepen in beeld. Stappenplan en randvoorwaarden voor de shortlist-methodiek**
H.B. Ferwerda & A. Kloosterman, Advies- en Onderzoeksgroep Beke &
Politieregio Gelderland-Midden, Arnhem, 2004 (vierde druk 2006)
7. **Hooligans in beeld. Van informatie naar aanpak**
H.B. Ferwerda & O. Adang, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem/
Onderzoeksgroep Politieacademie Apeldoorn, 2005
8. **Richtlijnen auditieve confrontatie**
J.H. Kerstholt, A.G. van Amelsfoort, E.J.M. Jansen & A.P.A. Broeders, TNO
Defensie en Veiligheid, Soesterberg/Politieacademie, Apeldoorn/NFI,
Den Haag, 2005
9. **Niet verschenen**
10. **De opsporingsfunctie binnen de gebiedsgebonden politiezorg**
O. Zoomer, IPIT, Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstuk-
ken, Universiteit Twente, 2006
11. **Inzoomen en uitzoomen op Zaandam**
I. van Leiden & H.B. Ferwerda, Advies- en onderzoeksgroep Beke,
Arnhem 2006
12. **Aansprakelijkheidsmanagement politie. Beschrijving, analyse en handreiking**
E.R. Muller, J.E.M. Polak, C.J.J.M. Stoker m.m.v. M.L. Diepenhorst &
S.H.E. Janssen, COT, Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement,
Den Haag/Faculteit der Rechtsgeleerdheid Universiteit Leiden, 2006

13. **Cold cases – een hot issue**
I. van Leiden & H.B. Ferwerda, Advies- en onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2006
14. **Adrenaline en reflectie. Hoe leren politiemensen op de werkplek?**
A. Beerepoot & G. Walraven e.a., DSP-groep BV, Amsterdam/Walraven onderzoek en advies, 2007
15. **Tussen aangifte en zaak. Een referentiekader voor het aangifteproces**
W. Landman, L.A.J. Schoenmakers & F. van der Laan, Twynstra Gudde, adviseurs en managers, Amersfoort, 2007
16. **Baat bij de politie. Een onderzoek naar de opbrengsten voor burgers van het optreden van de politie**
M. Goderie & B. Tierolf, m.m.v. H. Boutellier & F. Dekker, Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, 2008
17. **Hoeveel wordt het vandaag? Een studie naar de kans op voetbalgeweld en het veiligheidsbeleid bij voetbalwedstrijden**
E.J. van der Torre, R.F.J. Spaaij & E.D. Cachet, COT, Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2008
18. **Overbelast? De administratieve belasting van politiemensen bij de afhandeling van jeugdzaken**
G. Brummelkamp & M. Linssen, EIM, Zoetermeer, 2008
19. **Geografische daderprofilering. Een inventarisatie van randvoorwaarden en succesfactoren**
G. te Brake & A. Eikelboom, TNO Defensie en Veiligheid, Soesterberg, 2008
20. **Solosurveillance. Kosten en baten**
S.H. Esselink, J. Broekhuizen & F.M.H.M. Driessen, Bureau Driessen, 2009
21. **Onderzoek naar de mogelijke meerwaarde van AWARE voor de politie. Ervaringen met een nieuwe aanpak van belaging door ex-partners**
M.Y. Bruinsma, J. van Haaf, R. Römken & L. Balogh, IVA Beleidsonderzoek en Advies, i.s.m. INTERVICT/Universiteit van Tilburg, 2008
22. **Gebiedsscan criminaliteit en overlast. Een methodiekb beschrijving**
B. Beke, E. Klein Hofmeijer & P. Versteegh, Bureau Beke, Arnhem, 2008
23. **Informatiemanagement binnen de politie. Van praktisch tot normatief kader**
V. Bekkers, M. Thaens, G. van Straten & P. Siep; m.m.v. A. Dijkshoorn, Center for Public Innovation, Erasmus Universiteit Rotterdam, 2009
24. **Nodale praktijken. Empirisch onderzoek naar het nodale politieconcept**
H.B. Ferwerda, E.J. van der Torre & V. van Bolhuis, Bureau Beke, Arnhem/COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2009

25. **Rellen om te rellen. Een studie naar grootschalige openbare-ordeverstoringen en notoire ordeverstoorers**
I. van Leiden, N. Arts & H.B. Ferwerda, Bureau Beke, Arnhem, 2009
- 26a. **Verbinden van politie- en veiligheidszorg. Politie en partners over signaleren & adviseren**
W. Landman, P. van Beers & F. van der Laan, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2009
- 26b. **Politiepolitiek. Een empirisch onderzoek naar politieke signalering & advisering**
E.J.A. Bervoets, E.J. van der Torre & J. Dobbelaar m.m.v. N. Koeman, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2009
27. **De politie aan zet: de aanpak van veelplegers in Deventer**
I. Bakker & M. Krommendijk, IPIT, Enschede, 2009
28. **Boven de pet? Een onderzoek naar grootschalige ordehandhaving in Nederland**
O.M.J. Adang (redactie), S.E. Bierman, K. Jagernath-Vermeulen, A. Melsen, M.C.J. Nogarede & W.A.J. van Oorschot, Politieacademie, Apeldoorn, 2009
29. **Rellen in Ondiep. Ontstaan en afhandeling van grootschalige ordeverstoring in een Utrechtse achterstandswijk**
G.J.M. van den Brink, M.Y. Bruinsma (redactie), L.J. de Graaf, M.J. van Hulst, M.P.C.M. Jochoms, M. van de Klomp, S.R.F. Mali, H. Quint, M. Siesling, G.H. Vogel, Politieacademie, Apeldoorn, 2010
30. **Burgerparticipatie in de opsporing. Een onderzoek naar aard, werkwijzen en opbrengsten**
A. Cornelissens & H. Ferwerda (redactie), met medewerking van I. van Leiden, N. Arts & T. van Ham, Bureau Beke, Arnhem, 2010
31. **Poortwachters van de politie. Meldkamers in dagelijks perspectief**
J. Kuppens, E.J.A. Bervoets & H. Ferwerda, Bureau Beke, Arnhem & COT, Den Haag, 2010
32. **Het integriteitsbeleid van de Nederlandse politie: wat er is en wat ertoe doet**
M.H.M. van Tankeren, Onderzoeksgroep Integriteit van Bestuur, Vrije Universiteit Amsterdam, 2010
33. **Civiele politie op vredesmissie. Uitzendervaringen van Nederlandse politie-functionarissen**
H. Sollie, Universiteit Twente, Enschede, 2010
34. **Ten strijde tegen overlast. Jongerenoverlast op straat: is de Engelse aanpak geschikt voor Nederland?**
M.L. Koemans, Universiteit Leiden, 2010

35. **Het districtelijk opsporingsproces; de black box geopend**
R.M. Kouwenhoven, R.J. Morée & P. van Beers, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2010
36. **Balanceren tussen alert maken en onrust voorkomen. Publiekscommunicatie over seriële schokkende incidenten (casestudy Lelystad)**
A.J.E. van Hoek, m.m.v. P.F. van Soomeren, M.D. Abraham & J. de Kleuver, DSP-groep, Amsterdam, 2011
37. **Sturing van blauw. Een onderzoek naar operationele sturing in de basispolitiezorg**
W. Landman, m.m.v. M. Malipaard, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2011
38. **Onder het oppervlak. Een onderzoek naar ontwikkelingen en (a)select optreden rond preventief fouilleren**
J. Kuppens, B. Bremmers, E. van den Brink, K. Ammerlaan & H.B. Ferwerda, m.m.v. E.J. van der Torre, Bureau Beke, Arnhem/COT, Den Haag, 2011
39. **Naar eigen inzicht? Een onderzoek naar beoordelingsruimte van en grenzen aan de identiteitscontrole**
J. Kuppens, B. Bremmers, K. Ammerlaan & E. van den Brink, Bureau Beke, Arnhem/COT, Den Haag, 2011
40. **Toezicht op zedendelinquenten door de politie in samenwerking met de reclassering**
H.G. van de Bunt, N.L. Holvast & J. Plaisier, Erasmus Universiteit, Rotterdam/Impact R&D, Amsterdam, 2012
41. **Daders over cameratoezicht**
H.G.A. van Schijndel, A. Schreijenbergh, G.H.J. Homburg & S. Dekkers, Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam, 2012
42. **Aanspreken op straat. Het werk van de straatcoach in al zijn verschijningsvormen**
L. Loef, K. Schaafsma & N. Hilhorst, DSP-groep, Amsterdam, 2012
43. **De organisatie van de opsporing van cybercrime door de Nederlandse politie**
N. Struiksma, C.N.J. de Vey Mestdagh & H.B. Winter, Pro Facto, Groningen/Kees de Vey Mestdagh, Groningen, 2012
44. **Politie in de netwerksamenleving. De opbrengst van de politieke netwerkfunctie voor de kerntaken opsporing en handhaving openbare orde en de sturing hierop in de gebiedsgebonden politiezorg**
I. Helsloot, J. Groenendaal & E.C. Warners, Crisislab, Renswoude, 2012
45. **Tegenspraak in de opsporing. Verslag van een onderzoek**
R. Salet & J.B. Terpstra, Radboud Universiteit Nijmegen, 2012

46. **Tunnelvisie op tunnelvisie? Een verkennend en experimenteel onderzoek naar de besluitvorming door VKL-teams met betrekking tot het onderkennen van tunnelvisie en andere procesaspecten**
I. Helsloot, J. Groenendaal & B. van 't Padje, Crisislab, Renswoude, 2012
47. **M.-waarde. Een onderzoek naar de bijdrage van Meld Misdaad Anoniem aan de politionele opsporing**
M.C. van Kuik, S. Boes, N. Kop, M. den Hengst-Bruggeling, T. van Ham & H. Ferwerda, Politieacademie, Apeldoorn/Bureau Beke, Arnhem, 2012
48. **Seriebrandstichters. Een verkennend onderzoek naar daderkenmerken en delictpatronen**
Y. Schoenmakers, A. van Wijk & T. van Ham, Bureau Beke, Arnhem, 2012
49. **Van wie is de straat? Methodiek en lessen voor de politie om ongrijpbare veiligheidsfenomenen grijpbaar te maken – op basis van vijf praktijkcasus**
H. Ferwerda, T. van Ham, B. Bremmers, K. Tijhof & M. Grotens, Bureau Beke, Arnhem, 2013
50. **Recherchesamenwerking in de Euregio Maas-Rijn. Knooppunten, knelpunten en kansen**
H. Nelen, M. Peters & M. Vanderhallen, Politieacademie, Apeldoorn/ Universiteit Maastricht, 2013
51. **De operationele politiebriefing onderzocht. Een onderzoek naar de effectiviteit van de operationele politiebriefing**
A. Scholtens, J. Groenendaal & I. Helsloot, Crisislab, Renswoude 2013
- 51a. **De operationele politiebriefing onderzocht (2). Een actie(vervolg)onderzoek om tot een effectievere politiebriefing te komen**
A. Scholtens, Crisislab, Renswoude 2015
52. **Sociale media: factor van invloed op onrustsituaties?**
R.H. Johannink, I. Gorissen & N.K. van As, Politieacademie Apeldoorn/ VDMMP, Houten, 2013
53. **De terugkeer van zedendelinquenten in de wijk**
C.E. Huls & J.G. Brouwer, Politieacademie, Apeldoorn/Rijksuniversiteit Groningen/Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid, Groningen, 2013
54. **Van meld- naar aantoonplicht. Een onderzoek naar een systeem van digitale surveillance**
C. Veen & J.G. Brouwer, Politieacademie, Apeldoorn/Rijksuniversiteit Groningen, 2013

55. **Heterdaadkracht in twee Haagse pilotgebieden**
B. van Dijk, J.B. Terpstra & P. Hulshof, Politieacademie, Apeldoorn/DSP-groep, Amsterdam, 2013
56. **Inzet op Maat. Onderzoek naar kenmerken en mogelijkheden van duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers**
H. de Blouw, I.R. Kolkhuis Tanke & C.C. Sprenger, Politieacademie, Apeldoorn, 2013
57. **Interventies in de opsporing. Impulsen in kwaliteit en effectiviteit van het opsporingsproces**
R.M. Kouwenhoven, R.J. Morée & P. van Beers, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2013
58. **De plaats delict in beeld. Fotografie in de dagelijkse en gesimuleerde praktijk**
G. Vanderveen & J. Roosma, Instituut voor Strafrecht & Criminologie, Universiteit Leiden, 2013
59. **Jeugdgroepen van toen. Een casusonderzoek naar de leden van drie criminele jeugdgroepen uit het einde van de vorige eeuw**
H. Ferwerda, B. Beke & E. Bervoets, Bureau Beke, Arnhem/Beke Advies, Arnhem/LokaleZaken, Rotterdam, 2013
60. **Tussen hei en hoofdbureau. Leiderschapsontwikkeling bij de politie**
W. Landman, M. Brussen & F. van der Laan, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2013
61. **Gemeentelijk blauw. Het dagelijks werk van gemeentelijke handhavers in beeld**
E. Bervoets, J. Bik & M. de Groot, LokaleZaken, Rotterdam, 2013
62. **Excessief geweld op en om de voetbalvelden. Praktijkonderzoek naar omvang, ernst en aanpak van 'voetbalgeweld'**
P. Duijvestijn, B. van Dijk, P. van Egmond, M. de Groot, D. van Sommeren & A. Verwest, DSP-groep, Amsterdam, 2013
63. **Beeld van gezag bij de politie. Maatschappelijke verbeelding en de impact van gezagsbeelden op burgers**
H. de Mare, B. Mali, M. Bleecke & G. van den Brink, m.m.v. Motivation, Tilburg University, Stichting IVMV, Leiden, 2014
64. **Informatiegestuurde dienders. Informatiesturing tussen theorie en praktijk**
A. van Sluis, P. Siep, V. Bekkers, m.m.v. M. Thaens & G. Straten, Center for Public Innovation, Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2014
65. **Hard op weg. Onderzoek aanpak verkeersveelplegers**
B. Bieleman, M. Boendermaker, R. Mennes & J. Snippe, INTRAVAL, Groningen/Rotterdam, 2014

66. **Tussen hulp en hype. De inzet van opsporingsberichtgeving in ontvoeringszaken**
Y.M.M. Schoenmakers, J.V.O.R. Doekhie & J.C. Knotter, Yvette Schoenmakers Onderzoek en advies, Weesp, 2014
67. **Nachtdienst bij de politie en verkeersveiligheid. Onderzoek naar ervaringen van politieagenten met verkeersonveiligheid in woon-werkverkeer na de nachtdienst**
P. Boekhoorn, BBSO, Nijmegen, 2014
68. **Buit van woninginbraak. Onderzoek onder inbrekers en helers**
J. Snippe, M. Sijtsma, R. Mennes & B. Bieleman, INTRAVAL, Groningen/Rotterdam, 2014
69. **Privaat blauw. Portiers, evenementbeveiligers en voetbalstewards op risicovolle locaties en tijdens risicovolle momenten**
E. Bervoets & S. Eijgenraam, LokaleZaken, Rotterdam, 2014
70. **Met grof geschut. Reconstructie van een moordonderzoek binnen de criminele woonwagenwereld**
I. van Leiden, B. Bremmers & H. Ferwerda, Bureau Beke, Arnhem, 2014
71. **Met fluwelen handschoenen? Politie en de omgang met verwarde personen in Amsterdam**
J. Kuppens, T. Appelman, T. van Ham & A. van Wijk, Bureau Beke, Arnhem, 2015

De reeks Politiekunde is een uitgave van het Onderzoeksprogramma Politie & Wetenschap. Publicaties in de reeks Politiekunde betreffen in het algemeen concrete handleidingen, modellen, instrumenten of werkwijzen die direct bruikbaar zijn voor de politiepraktijk. Voor meer informatie www.politieenwetenschap.nl.

Elke dag worden bij de politie tientallen personen als vermist opgegeven. Het merendeel van deze vermissingen wordt binnen korte tijd opgehelderd en meestal is er sprake van een goede afloop. Zorgwekkender zijn de vermissingen waarvan na een jaar nog steeds niet bekend is wat er is gebeurd. In dat geval spreken we van langdurige vermissingen. Voorbeelden zijn de verdwijning van de toen zevenjarige jongen Jair Soares in 1995 en de vermissing van de achttienjarige studente Tanja Groen in 1993; mysteries die hopelijk ooit nog worden onthuld. Naast deze bekende vermissingszaken zijn er nog vele andere. Hoeveel dat er zijn en wie dat betreft, is echter nooit goed in beeld gebracht. Deze constatering heeft de aanleiding gevormd om in nauwe samenwerking met de politie de aard en omvang van het aantal langdurige vermissingen inzichtelijk te maken. Daartoe zijn alle beschikbare, relevante registratiebronnen binnen en buiten de politie geraadpleegd en geanalyseerd. Op basis hiervan is een landelijke lijst langdurig vermiste personen opgesteld. Hierop staan bijna 1500 personen. Het betreft mensen die in Nederland vermist zijn geraakt en Nederlanders die in het buitenland zijn verdwenen. Inherent aan vermissingen is dat de reden van verdwijning vaak onbekend is. Soms zijn er wel aanknopingspunten en kan er gedacht worden aan een misdrijf of ongeluk, maar zolang iemand niet wordt teruggevonden, blijft iemand vermist.

In deze uitgave wordt verslag gedaan van de wijze waarop de landelijke lijst langdurig vermiste personen is samengesteld. Daarnaast wordt geschetst wat de aard van de vermissingen is en wat de kenmerken van de vermisten zijn.

ISBN 978-90-3523-905-0

